

అమృతాంజనం

ANDHAPATRIKA

PUBLISHED EVERY WEDNESDAY

ప్రతిబుధవారమున బ్రకటింపబడును.

ఒకటియేది యొనరించిన ! నరనర ! యౌప్రియుము తనమనంబున కగుచు దా !

గొరులకు నవీసేయకునికి ! పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లెడ ! మహాభారతము.

Madras 1917.

మదరాసు ౧౯౧౭ వ సంవత్సరము.

అమృతాంజనం.

VOL. 9.

సంపుటము-౯

WEDNESDAY, SEPTEMBER 5.

నెవ్వెంబరునెల ౫ వ తేది బుధవారము

No. 50

సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్య షధములు.

చీరతనూర్ణము పండ్లగోమటకు	0.2
శీర్షరసాయనము మాత్రం అశీర్షమునకు	1.4
దంశకాలహరి పండ్లపోటుకు	0.8
వజ్రశక్తికలు భానుపుష్టికి	1.0
బృగవారి జ్వరములకు సీసా 1.౩	0.12
మూలకంకుర తైలము డబ్బి 1.౩	0.12
తేలుకుండు తేలుకాటుకు సీసా 1.౩	0.8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలరామాత్రం వాంతిశేతులకు	0.5
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీలకు డబ్బి 1.౩	0.8
నామకమూరము సీసా 1.౩	0.8
శీలకు చుండు సీసా 1.౩	0.4
తామర తైలము; తామర, త్రిటకు	0.4
తుమ్మకు తైలము డబ్బి 1.౩	0.4
మరిచిద్రావకము సీసా 1.౩	1.0
కవచారి కీలేగల్లు దగ్గులకు	1.4
కవచారిమాంసం శిబ్బనములకు డబ్బి 1.౩	0.8
నామకమూరము చుండు	1.0

ఈ షధములు డిపో వారి వాణిజ్యము.

మోహినితైలము పెండుకలు పెరుగుటకు	0.12
కోమకారి పెండుకలు ఊడుటకు	0.0
ఈశ్వరమునకు మందు సీసా 1.౩	1.8
కస్తూరిమాత్రము పెద్దది, చుండు 50.౩	0.10
సుఖభోగి మాత్రము	1.0
సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు	1.0
విశేషములకు మాత్రము డబ్బి 1.౩	0.8
గ్రహాది మాత్రము డబ్బి 1.౩	0.8
కోమకారి మాత్రము తలనొప్పిలకు	0.12
కాలినపుండ్లకు మాత్ర సీసా 1.౩	0.8
తేగకు గ్రావకము సీసా 1.౩	1.0
కుసుమాది మాత్రము, చుండు మ్యాధులకు	1.0
చుండుకు మాత్ర సీసా 1.౩	0.6
చుండురీతైలము, ముఖకాంతికి	0.8
చుండురీతైలము శీతపగుళ్లకు	0.6
కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు	0.6
బాలాది మాత్రము చుండురీతైలమునకు	0.8
చుండురీతైలము ఎముకలకు	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలిగి.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.

ఇది చూడకే నిర్ణయపడేది. కావున నెవరివద్ద నుండదు. వెల స్వల్పమైనను ఫల పొడక మని యనుభవమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేతే చేయబడి ఉన్నప్పుడు అది గాను డూకు కలిగియుండును. చాల కాలము నిలువక స్పృహకరముగ పనిచేయును. గడయోగము వెట్టువై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టులలో గ్యారంటీ

(586) పత్ర చురికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుడూకు శీలని వెల రు 2-8-0

చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టువాళ్ళు వెం 167 మదరాసు.

బహుమతి! 5 రూపాయి వెలగల వాచ్ బహుమతి!!

ఈ చిత్రకవులలోగల సిరా అద్దక వ్రాయు అప్రియా వేళపు 14 క్యారెట్ల గోల్డు ప్లేటెడ్ నిబ్బుల ఫౌన్టెన్ పేన్, ఒక సిరాబుడ్డి 1 నిబ్బు, 1 కి ప్లతో వెల రు. 8-4-0. ఈ పేనాను కొనుగోలుకు వై చెప్పిన గడియోము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ వార్డు కంపెనీ, 856 వై నానావాగోడ్డు, మదరాసు.

PENN & Co., ISAACS BUILDING'S KALBADEVI, BOMBAY.

వసంత ప్రభ

తెలుగు నాటకము

కథ సీతాహరణము. శ్రీ శ్రీ చతురము.

గుజరాతీభాషనుండి తెలుగున వ్రాయబడినది. ఈ కథ ననుసరించిన తెలుగునాటక మొత్తవరకు లేదు. ఆధునికదయను జనున తగినది. ధర రు. 0-12-0 మాత్రము.

కొద్దిప్రతులే మిగిలియున్నవి. (846)

వెక్ అందు కంపెనీ, కొత్త బిల్డింగు, కాల్పదేవి, బొంబాయి.

మంచితరుణము ! త్వరపడుము !

స్వామి దయానంద సరస్వతి

తీర్థము - ఉపదేశములు.

(బాబు కివానంద ప్రసాదుగా: యుక్తగ్రంథమునకు తెలుగు) అఖండ భారతవర్షమును ఉజ్జూతలూనుచున్న ఆర్యవయోజమును గూర్చియు. దాని సంస్థాపనా చాక్రములకు మహర్షి దయానందుల చార్పియు నిపుల ముగా, మహాహరముగా, విమర్శనాదృష్టితో వ్రాయబడిన ఈ గొప్ప గ్రంథము ప్రతియుని ముత దగినది. ధర్మజ్ఞానము, కార్యమూలతము కలిగించుట కోరిక యివ్వితీయము. దీని వెల అసలు రూ. 1-3-0 అయినను, స్వామి నిర్యాణదినమున దీని వలి నాటి కందతురు చతువవలె నన్న కోరికతో ప్రస్తుతము రూ. 1-4-0 కే యివ్వచున్నాము. మేనేజరు, ఆనందయ్యుడలి, పిక్చర, కృష్ణాకల్లా.

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. నలయువారు క్యాటలాగులకు ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన నచ్చును.

యకాని. రామానుజం శెట్టి అందు కో,

(204) 12, శాపర్సు (బాడ్వే, మదరాసు.

మీరు నవజీవనము నభిలషించెదరా ?

అభిలషించిన యెడల ఎల్. ఎన్. శర్మన్

354

కూష్మాండ స్వీట్ టూనిక్ సేవించుడు.

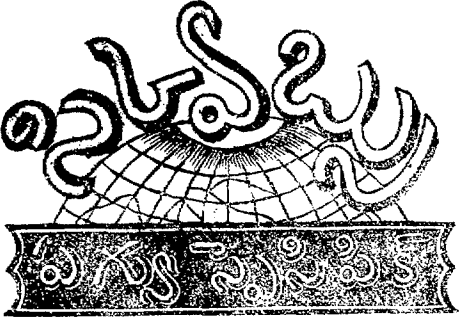
ఇది దేహమునకు పుష్టిని రక్తపారిశుధ్యమును యింద్రియవ్యయమును సర్వాంగములను బలమును కలుగజేయును. దుర్బలము బలపాదములలోనిది ముఖ్యము గుణాధిపము. బాలలకు మంచిపుష్టిని యిచ్చును. ఇది మధురరస ప్రధానముగ స్వీట్. కావున బాలలకు యితర దుర్బల నధురాహారముల నిచ్చుటకంటె, దీని నుపయోగించుట యుత్తమము. ఏలయున యీ స్వీట్ కస్తూరి, శిలాజిత్తు, సాలామిస్రి, కుంకుమపువ్వు, యితరజీవనీయ గణితమైన దుర్లభముగ గొప్ప ఓషధులచే తయారుచేయబడిది.

రోగమునకు వైద్యసలహాగాని కేటాకుగాని కోరిన యెడల ఈచిత్రముగానే పంపబడును. వాస్తేజిక ఆర్థికాస్థాంపు పంపును.

ప్రాప్రైటర్ : పండిట్ ఎల్. ఎన్. శర్మ, 102 చైనాబజారు రోడ్, నందరాను.

వెల 1 పాను టీకా రూ. 2.8-0. గుణవర్తిత్వమునకు వెలలేకనే శంకు ఆజ్ఞా ప్రాంపులు పోస్తేజి మాత్రము పంపినయెడల ఈచిత్రముగానే పంపబడును.

పోల్ ఏజెంట్, లాహూర్ డ్రగ్ స్టోర్ డిస్పెన్సింగ్ కమిస్టు, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

మన్యజ్వరమునకును జ్వరములకును రాజ్-వధును

ప్రమాణ వాక్యము

175

స్క్విబ్బు గారి ఏజ్ సెసిఫిక్స్ అద్భుతముగా పని చేయుచున్నది. దాని నుపయోగించిన వా రందఱును దాని మహిమను ప్రమాణపూర్వకముగా నుగ్గడించు చున్నారు. డి.జి. థెనీ, లోకో డిపార్టుమెంటు, ఎ.అంతు బి. రైల్వే ఆస్సాము.

నిరాశ చేసికొన్నవారికి ఆశాకారణము.

తీవ్ర మైత మన్యజ్వరముచే బాధపడుచు వైద్యులచే నిరాశాపూర్వకముగా వదిలివేయబడిన యిరువురు రోగుల ప్రాణములు స్క్విబ్బు గారి సెసిఫిక్స్ కాపాడెను.—సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు, డక్టరు.

దాని నెవరును కా దనలేరు

స్క్విబ్బు గారి ఏజ్ సెసిఫిక్స్ యొక్క యమృత మును ప్రసిద్ధిని ప్రతివాదియొక్క సాక్షులు నైతము ఎంత మాత్రము నిరాకరింపలేదు.—స్వామయ్యార్తి ఎమ్. ఎచ్. డబ్లియూ. హేవార్థ్, వి. సి. ఎమ్, హైకోర్టు బొంబాయి.

సదభిప్రాయము - అపోహము

కే.కెంటు (ఇతరులు చేయగూడని) మందుల విషయమై నాకు సాధారణముగా దురభిప్రాయము గలదు. కాని స్క్విబ్బు గారి మందు సహజజ్వరములను పనిచేయునదిగాను వాటముగాను గానిపించినది.—రికరెండ్ ఎమ్. డి. గోల్డ్ స్మిత్తు, హైదరాబాదు, డక్టరు.

హిందూదేశ మందంతటను విక్రయింపబడుచున్నది

పామిశిరీ నోట్లు వాటిమీద నికాని దార్ల ప్రతిమద్రలు నుటముగా కను పడవి చెల్లును. మా వెబ్ సైటులో వేయించిన నుటముగా కనుపడును. ఈ వెబ్ సైటు సాహిత్యకావ్య అనంతము. రూ. 1.8-0 87 గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

సరిగా మీకు కావలసినదే! 341

డాక్టరు హోమ్స్ గారి సాగ్నపల్లా మేహవాలము వాతరోగము నడుమునొప్పి; నాడివ్యాధి మున్నగు వ్యాధులు అశ్రద్ధచేసినచో హృద్రోగమునకుడ దెచ్చి ప్రాణాపాయమును సంతము కలిగించును. సార్వపల్లా వీటి సన్నిటిని నిర్మూలముచేయును. వాడిమాచిన తెలిసికొనగలరు. వెల రూ 1.12-0; పోస్తేజితేదు.

Sole Agents:— DAVID HAROLD & Co., 31/2 PHARMATALLA STREET, CALCUTTA.

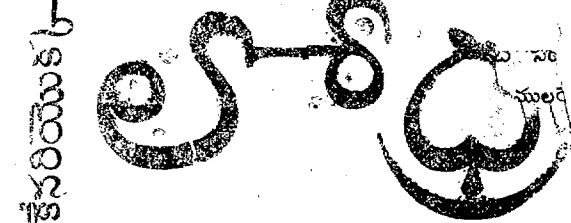

అన్ని లోపములు కనిపెట్టబడిన ప్రెంచిమందు విద్యున వ్యాధి సంభవించినపు డుపయోగించుకొన వచ్చునని అనేక మంది స్త్రీలు ఈమాత్రల వెబ్ సైట్ నొకదాని సెప్టెంబరు చెంకనుంతురు. వీనిని వాడినవారికిరలకు శిఫారసుచేతురు. అందువలననే హేమ్యుక్ విక్రయించును. అన్ని మందులపావులలో దొరకును. 289 వెల వెబ్ సైట్ 5 పిల్లంగులు మార్టిక్ కమిస్టు, సౌతాంప్టన్, ఇంగ్లండు.

మెనాయిస్ గోల్డు పిల్లు ఏజెన్సీ, బొంబాయి 16.

ఈరోజులలో ప్రసిద్ధి కెక్కిన రసాయనము. హిందూ దేశమున దొరకగల బలకర్తకముగ ద్రవ్యములనుండి తయారు చేయబడినది. ఆరోగ్యమునకు, బలమునకు, చురుకుదనమునకు తగిన మందు. ఏజెంట్లుకావలయును. (268) సీసా 1-కి రూ. 2.0-0. టూన్లు 1-కి రూ. 8.0-0.

ఆ 'లోక' స్త్రీలకు సంభవించు ముట్టాటట్లు నొప్పి, అంటుకూల కీడుముగా కుదుర్చుటయేగాక శకాలమునకు బహిష్టుకాకుండుట, బహిష్టునిలిచిపోవుట, బహిష్టుఅయినప్పుడు మైలసరిగా పోకుండుట జాప్తిగాపోవుట, తక్కువగాపోవుట సోమరోగము, మేహవ్యాధులు, విషప్రణములు, మూర్ఛ సంతానహీనత, తలనొప్పి, అజీర్ణము, బలహీనము, రక్తహీనము, శరీరము బలనియుండుట, సన్న గిలియుండుట, మలబంధ నము, దగ్గు, నిక్కాక మొదలగు వ్యాధులను మిగులనమ్మక ముగ మదిర్చి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును గలుగజేయును. దీనివెల వెబ్ సైట్ రూ 8.0-0 చిన్నది 1.10-0 (26) కేసరికుటీరము, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, బందరుపేథి, మద్రాసు.

పండిత ముద్గల రంగార్య

వైద్యవిద్యా విశేషజ్ఞు, భిషగ్గుప్తవణ "వైద్యశాస్త్రము" నెం.4/81వ నలతంబి మొదలిపిడి-ప్రిన్టింగ్ మద్రాసు.

జ్వరకేసరి మాత్రలు.

పసిబిడ్డలకు బిల్లిక్కు మాత్రము ప్రాతఃకాలము నాయంకాలము సహ చనబాలలోను తీసి చేయునది శీతము, పడిసెము, దగ్గు, వాయువు, ప్రక్కలు ఎగర జేయుట, కడుపుబ్బరము, బాలతుయము, వెద్దలకు కామాల మలబంధము అతిసారము జ్వరపుగడ్డ మొదలైన వ్యాధులను నులభముగా పరిహరించును. 1-2 మార్లు భేదిని గావించి జ్వరము నిలుపుటయేకాక దిన దినమునకును జీర్ణతక్షిని హెచ్చించును. జ్వరము నిలిచినపిమ్మట మాత్రలు ఉపయోగించకూడదు. వెద్దలు 2 మాత్రలు కాఫీయందుగాని నిమ్మపండు రసమునగాని కలిపి త్రాగునది. వాయు హేధులు, తుయము, చాతుర్ధకము, పాతజ్వరము, విషమ, శీతజ్వరము, మలేరియా శోభము ఎద నొప్పి మొదలైన వన్నియును పరిహరవును. చారు అన్నము పధ్యము. వెల 50 మాత్రలు సీసా 1 టిక 0.8-0 అణాలు. ధాతుపుష్టికి! అమృతోపమానము!

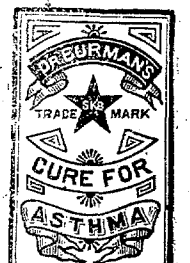
ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము

సిద్ధముగావున్నది. అలస్యము చేయకండి. ముఖ్యముగా బాల్యపు అత్యాచారముచేత ధాతునష్టము, రక్తహీనతలను పొందియుండు అతిదుర్బలలైన స్త్రీ పురుషుల కీ మందు బహు సౌఖ్యమును గలుగ జేయుచుండుట చేత దీనిని "సంజీవన" యని చెప్పవచ్చును. స్త్రీలకు సంభవించెడు అకాల అక్రమ ఋతుసంబంధములగు రోగములను, కడుపుకూల, రక్తస్రావము, అతిసారము, అస్థిస్రావము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, దేబళల్యము వీటిని పోగొట్టి ఇంద్రియములన్నియు మసో దార్ధ్యము జ్ఞాపకశక్తులనిచ్చి తేజశ్శక్తుల వృద్ధి జేయును. చదువు బాలరకు సర్వకాలములయందును సర్వదేశములయందును ఉద్యోగస్థులకు న్యాయసాధనతులకును లాయర్లకును యోచనయు కీ వీటిని గలిగించును. ఈ ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము అమృతోపమైనది. దీనికి సమానముగా గుణమిచ్చునదియు ధాతువృద్ధి చేయునదియు కేరోకటిలేదు. రాత్రి భోజనానంతరము మాత్రమే 1/2 తులముకంటె ఎక్కువ సేవించకూడదు. పగలు సేవనచేయకూడదు. వెల 24 తులములు డబ్బి 1 టిక రూ 4.0-0. 12 తులములు డబ్బి 1-టిక రూ. 2.0-0. 354

అన్ని శీతోష్ణ ప్రదేశములందును

డాక్టరు ఎస్. కె. బర్మన్ గారి

ఈబుసనివారికి నమ్మకముగ పని జేయును. ఇది యనుభవము. 34 వత్సరముల నుండి ప్రసిద్ధి కాంచినది. ఆయా సమయ గారడీ చేసినట్లు నిలుపును. దీనిని క్రమముగ వాడినచో శాశ్వతముగ నివారించును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1-4-0 ప్యాకింగు పోస్తేజి రూ 0.5-0 పేదు.

డాక్టరు ఎస్. కె. బర్మన్, 5 తారాచంక దత్ పిట్టలకల్లె, ఏజెంట్లు:—మెసర్సు కార్టిక్ అండు కో, 154 38 సౌత్ టౌంక్ స్క్వేర్, మద్రాసు.

304

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన వియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా వియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దుర్భాగ్యమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖముననుభవించుతురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్య సంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిరకాలము సుఖముగ జీవింతురు.

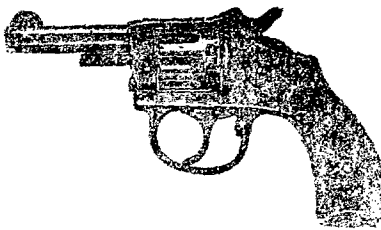
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టి కలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి నూనును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువయగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒక జాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆ దేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలముపొందుటకై గొప్ప పండులతోచేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ బలముకలుగును. 2.8 డబ్బాలు సేవించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులుతో పంపబడును. 15 తులాలు డబ్బివెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు. డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవన్యూరోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

UP-TO-DATE FIRE-ARMS
BY THE WELL-KNOWN MAKERS

316

D. B. B. L. Guns, from Rs. 90 to 500
S. B. B. L. do do 30 to 150
Rifles do 20 to 120

Revolvers from Rs. 17 1/2 to 200
Pistols, Automatic from 50 to 100
Cartridges 12 16 20 Bore, Smokeless 12-8-0 per 100

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, రైఫిలు, పిస్తోలు, తోటాలు, మందుకేపులు, రబలు సామానుకు
యిగుల సరఫరాగా విక్రయించబడును. వలయువారు వెలులుజాపితో యీ క్రింది అడ్రసులు
వాసికొనవలెను.

అడ్రసు:— ఎస్. పి. సారథి కంపెనీ,
181, చైనాబజారు వీధి, (పచ్చస్వామి కాలేజీ ప్రక్కన) మదరాసు.

Dr. P. D. Savant.
Fanaswadi
SARASAPARILLA.

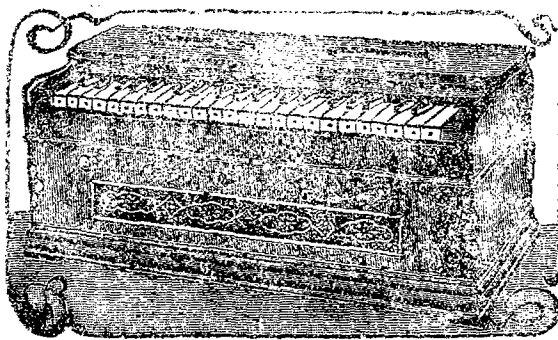
A Sovereign remedy in all forms of skin diseases owing to impurities of blood-Bloches, boils, primples, old sores, ulcers, Serofulla etc. This Sarasa purifies & enriches blood eliminating poisonous substances & mercury from the system imparts a tone of health.

Sold in 4 ozs. bottles to last for 16 days.
Price Rs. 4-0-0 V. P. Extra.

ప్రొప్రైటరు: పి. డి. సావంత్, గకర, ఫనస్వాడి 2, బొంబాయి.
Proprietor: P. D. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

డాక్టరు పి. డి. సావంత్
వనోపది సరసపర్లీ

మొటిమలు, తురుపులు, గండమాలలు, సాతకొప్పలు మొదలగు సర్వరొగములను, చర్మరొగములను, చెడురక్తము వలన జనించువాని నన్నిటిని వాగుచేయుటకు దీనికి పెట్టినది పేరు. శరీరమునందుండు రసపదార్థ విశేషములను రూపుమాపి చెడురక్తమును నిరుగ్గుచేయుచు కలంకజేసి శరీరమునకు ఒక విధమైన చక్కని ఆరోగ్యము నిచ్చును.

సగము ధర క యము
గడియారం తబలా ఉచితము
ఒక నెలవరకు మాత్రమే.

హార్మోనియం కల్ల ప్రశస్తిమైనదియు చాకదియు నగు ప్రసిద్ధికెక్కిన మా సాటిస్ ఫ్యాక్టర్స్ హార్మోనియము యొక్క పధురమయిన నాదముతో, యింట్లోని వనోజుముగ్ధుల చేయుదు. ఇది యువయుక్త

మనుషులు చేయబడిన నుంచి శ్రేష్ఠకొయ్యతోను, మేలుకపు రిడ్జతోను చేయబడినది. చాలకాలము నున్నట్లయినను మధురమయిన నాదమునందును ఇది అన్నింటిని ధిక్కరించును. మూడు సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును. అన్ని విధములయిన ఫిర్యాదులను తొలగించుటకయి, మా హార్మోనియమును డెలివరీచేసిన వారము దినముల లోపల వాగుండ తదని త్రిప్పిచేసిన వారికి కిక్కుతును తిరిగి యివ్వదలంచితిమి.

ధరలు:— ఇదివరకు రు. 40, 45, 50 కిక్కుతున్నందున సింగిలరీడ్ గలవి ఇప్పుడు రు. 20, 22-8-0, 25 లు మాత్రమే ఇదివరకు రు. 70, 80, 90 ఖరీదుగలవి ఇప్పుడు రు. 35, 40, 45 మాత్రమే.

ప్రతి అర్థదినము నాల్గవవంతు సాము అడ్వాన్సుతోను, సామీప్యము నందునై రైల్వేస్టేషను పేరుతోను పంపవలెను. స్పెషలు బహుమానము:— సింగిలరీడ్ హార్మోనియమును కొనినవారికి ఒక వాచీయు, డబుల్ రీడ్ హార్మోనియమును కొనినవారికి ఒక తబలా, బయా, కాలచేతులు రెండింటితో వాయించుట కనుకూలముగ నుండు పెట్టెలు ఉచితము.

(74) స న్నా న ప త్ర ము లు

అయ్య, ఇటీవల మీరు పంపిన డబుల్ రీడ్ హార్మోనియము బహు చక్కని పనిముట్టు. అది నాకు పూర్వమైన సంతృప్తినిచ్చినది. గా. అప్పభుజ ప్రసాదరాయబహదూర్, బన్సి, (బన్సి) అయ్య, మీ పనిముట్టు చాల మంచిది. దాని నందరు ప్రేమించుదురు. మీ మిత్రుడు, ముకుందలాల్, గా. మేజిస్ట్రేటు, అజ్ మట్ ఘోష్.

అయ్య, క్రిందటి వారములో మీ వద్దనుంచి తెప్పించుకొనిన డబుల్ రీడ్ హార్మోనియము భద్రముగ చేరినది. అది నాకు చాల తృప్తికరముగ నున్నది.

మీ విశ్వసనీయుడు
ఫిలక్ సింగు, కామధనరాజు, గ్వాలియర్.

TELEGRAMS:— "Musicians" } Head Office:- National Harmonium Co,
(Calcutta.) } 10-3 Lower Chitpur Road, (a) Calcutta

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

"ఆంధ్ర శిగరెట్టు"

334

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

ఈ శిగరెట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున వెలిగిన మేల్తన పొగాకుచే ఆంధ్రులగు మావలన తయారుచేయబడి, అనేకులచే మెప్పించబడినవి; కాన ఏది ఆంధ్ర రాష్ట్రీయులగు మిగిలిన అభిమానించి, ఉపయోగపరచి గుజాగుజులు నరసి, మీ స్నేహితులకును పరిచితులకును వెల్పి వార్చులు. ఈ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాసిన విషయములు తెలియవగును.

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,
6, జనరల్ పీటర్సరోడ్, మాంటురోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

SAPAT & Co., (127)

Kalbadevi Road, Bombay.

మూడురోజులు మాత్రము.

మూలికలచే తయారుచేయబడి, నిరపాయమైన

కామాదీ పోతేజిక చూరమును,

అమితత్వముచే, ధాతుక్షయమై, దేహదా నుడిగిన పురుషులు నేవించినయెడల, దేహమునకు బలమును, ముఖమున శేజమును దిప్పక కలిగి, మిక్కిలి ఆరోగ్యముగా నుండురు.

వీర్యము భివృద్ధి చేయును, పురుషత్వమును వృద్ధి చేయును ధర సీసా 1-8, రూ. 1-8-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ గ గుణ ము న కు.

శగ ద్రావకము.

మూత్రసంబంధముగు సకల వ్యాధులకును, మిక్కిలి వాగుగ పనిచేయును. మూత్రము వెడలునపుడు కలుగు మంటలను పోగొట్టి, ద్వాగమును చక్కజేసి, శగరొగమును మాన్పును. వేనచేలు యోగ్యతాప్రకరణ బొంది యున్నది.

ధర రూ. 1-4-0, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

సవట్ అండు కంపెనీ,

కాల్పదేవి రోడ్డు,
బొంబాయి.

ఆర్. మార్టినువారి గ్లిబోడైను

ఈ విశ్వసనీయమైన మిశ్రమపదార్థము, సర్వసాధారణముగ సివిలు మిలిటరీవారిచే వాడబడి, శ్రీ పురుషులయొక్క శగరొగములను, తత్సంబంధమైన రొగములను తుడుపుటకు శ్లాఘింపబడినది. మూత్రద్వారమునండి మంటయు, మూత్రము నుండి యిసుకవంటి పదార్థము వెలువడుటయు, మూత్రాశయముయొక్క వాధయు, నితర యేమూత్రవ్యాధులను, దివ్యముగ తుడుర్చుకలుగును. ఉపద్రవకరములగు శేతుండును దీని యందు లేవనియు పూర్తిపడుదును. వెల సీసా రు 2-0-0.

ఆర్. మార్టినువారి మూలశంక తైలము.

మూలశంక హెచ్చు అయిన కొలదిని గుడస్తానమందు మంటయు, బరువును, నడుము నొప్పి, మొదలగు వాధలను కలుగజేయును. ఒకబుడ్డితైలమును వాడినచో ఏమియు మంట యెత్తక చుటుకుమనక, యెట్టి మూలశంక, భగంధరము, నెత్తురుకాటుట, మొలలులేచుట యయినను మాన్పుకలుగును. ఈ తైలమునందు పుండుజేయు, వాధచేయు నుండు కలుపబడి నందున చల్లగనుండి, రొగనిర్మూలము చేసి సుఖము నిచ్చునని దృఢముగా నమ్ముదు. వెల బుడ్డి 1.కి రు. 1-8-0.

ఆర్. మార్టినువారి శ్వాసరోగహరి

60 మాత్రలుగల సీసా 1-8 1-4-0.

ఉబ్బసము, పురాణదగ్గులు, పడినెము, గొంతుకొప్ప లోనగు అన్ని వ్యాధిరోగములు నివారించి వ్యాయమునకు బలమునొసగి ఉపరితిత్తులను వాగుచేయును.

ఆర్. డి. కశ్మీ అండుకో,

298 నెం 11, ప్రేరిరోడ్డు పోస్టు, బొంబాయి.

వింతనంగతులు.

- (1) గారడీపు స్తకము 1 భాగము 10 అ.) దీనిలోకట్టు-కర్ణ
- (2) " 2 భాగము 10 అ.) పి కా చ - మళి
- (3) చతురంగదగ్గులు. 10 అ. చతుర్భాగములు లండ నెత్తులు గలవు.
- (4) మేథాని. రు. 1 జ్ఞాపకశక్తికలిగి శతావధానముచేయుగలరు.
- (5) విచిత్రమంజరి 8 అ. (6) వినోదమాల 6 అ.
- (7) పరమానందము 4 అ. (8) ఆనందము 2 అ
- (9) చతుర్భాగ రత్నాకరము 2 అ. 5 మొదలు 9 వరకు నవ్య పుట్టింపు నీతిగ్రంథములు శ్రీలక్ష్మణుని నుంచివి మానద్ర బయస్కొపులు ఫిలుములు దేరాలు గ్యాను దీపములు బొమ్మలు దొరకును. క్యాటలాగు కొరిన పంపెదము. [299]

వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్న,

విశాఖపట్టణము.

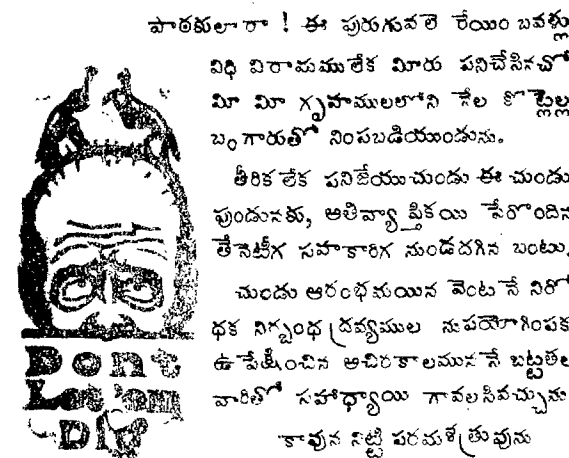
126

చిన్న పురుగులు

100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట. పుర్రె జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు మరియక నుగంధద్రవ్యము.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోసమున పడకుడు.

తల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
" 8-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ నుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థశాచితీ పంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనటకు సరిపోవునంత నూనె గల పీసా ఉచితముగా బంపబడును.

పోలు ఏదెట్లు:—

అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జుమ్మామసీద్ వీడ్, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజంతు:— మెహతాపురపాత్రంమూర్తి,
29, వై నాబాబాద్, మదరాసు.

301

పాశ్యపు వేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పష్టనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదానికి యూనివర్సిటీ గ్రాజురేట్. ఎస్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్. లండన్ కన్వల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ సేస్. సం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తన "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, స్కర్వి, వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునోషి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరొగము. బిడ్డల యెముకవాతముల న్నియు, గుణనయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురొగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, గృహిణీ జైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-ఆచార్యరావ్, సీనియర్ సర్జన్, ప్యానిటిరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకొక్కవైపుమగు, గుణములను ఈమాత్రల గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందున ఉండదు; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 ఆజాబు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి త్రేప్పించికొనిన ఒపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరొగములకు మానవద్ద ఆయుర్వేద కీయా సిద్ధాంతములు దొరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

హైందవ విదుషీరత్నములు

(-0-)

జి. ఆర్. జోషియరుగారు

III

సోమ యను నామధేయముగల యొక బ్రాహ్మణ యువతికలదు. ఆమెకు జ్ఞాపకశక్తి అపారము. ఒకసారి చదివిన విషయముల నెప్పటికిని మరపుండక. ఆమె సకలకాస్త్ర పారంగతురాలై, ఆజన్మాంతమున సన్యాసినిగ నేయుండెను.

బాధ్యమతగ్రంథములను జదివినచో, ఉపలవృత్త, కేవల, భద్రకపిలినీ, అనుల, గౌతమి, ధర్మదీన, వల్లినాథ, కువలయ, కారీ, కాశీ, నుందరి, తేమ, సుప్రియా, మాలినీమున్నగు నారి లిలకములు మిగుల విద్యావతులగుటయేగాక, ఆధ్యాత్మిక చింతనము గలవారై, పవిత్రజీవనములు గలవారని కూడ తెలియుచున్నది. కాశీరాజగు బ్రహ్మదత్తుని కుమార్తెయైన కాశీబుందలి యనునామె, తన యోగమహాత్మ్యముచే, అనేక విచిత్రకార్యముల చేసినని చెప్పుదురు. ప్రాసేనజత్తు కూతురగు తేమ యను నామెను కాశీరాజు పుత్రున కిచ్చి పరిణయ మొనర్పవలెనని నిశ్చయింపగా, నామె వైవాహిక సుఖముల నిచ్చునంత, ఆ ధ్యాత్మిక చింతనముగల వై, పరిణయమును, తిరస్కరించి, యావజ్జీవమున కన్యగానే యుండెను. ఈమె చరిత్రము పాశ్చాత్యుల వ్రాయబడిన బాధ్యమతి గ్రంథములలో చూడవచ్చును. వల్లినాథ యను నామె, విద్యావతియై, జై నలలలోని 19వరు ధీర్ధంకరులలో నొక్కతెగా పరిగణింపబడు చుండెను. అనుల యను లలనారత్నము, మేఘ వర్షని రాణియై, అశోకుని కాలమున బాధ్యమతమును సింహళ ద్వీపమున వ్యాప్తము గావించి, సత్కీర్తిని గడించెను.

వేదములలోని వేదాంతభాగములను నేర్చుకొనుట కొక సన్యాసిని వాల్మీకీశ్రమమునకు బోయెనని భవభూతి విరచిత మగు ఉత్తరరామ చరిత్రమున వ్రాయబడియున్నది. మరియు, చైనాదేశపు ప్రయాణికుడగు హానుత్యాంగు హిందూదేశ మునకు వచ్చినప్పుడు, హర్షదేవ చక్రవర్తి సోదరియగు రాజేశ్వరి సభలోని మహా పండితులతో వేదాంతము మున్నగు మహా విషయముల గూర్చి చర్చించు చుండుగా చూచినట్లు వ్రాసియున్నాడు. ఆమె అప్పటికి విశంతువు. ఇంకను, 1205వ సంవత్సరమున వ్రాయబడిన సాగుక్త కామమృత మను సం స్కృత గ్రంథమున, భవదేవి, సీత, భట్టారిక, విద్య, విజయ, వికట, వ్యాసపాద మున్నగు నారిమణులు కవిత్యమును జెప్పగల రనియు, గ్రంథకర్త్రునియొక లిఖితమై యున్నది.

కారవమాత యగు గాంధారి, పత్రికతయనియు, దూర దృష్టి సంపన్నయనియు, విద్యావివేకధురిణి యనియు, రాజ విధులనుగూర్చి యామె తన కుమారులకు సహితము బోధించు చుండెడిదనియు భారతమున చెప్పబడియున్నది. శ్రీకృష్ణుని భార్యలలో నొక్కరైతమగు సత్యభామ తన భర్తకొరకై కుజేరునితోడ యుద్ధముజేసెననియు, ఆమె యుద్ధ నైపుణ్యమును శ్రీ కృష్ణుడు చాల ప్రశంసించెననియు భాగవతమున వ్రాయబడియున్నది. దమయంతియను మహాసాధ్వీయొక్క చరిత్రము శ్రీ లోకమున కంతకును అదర్శప్రాయము. రాజ్యము గోల్పోయి అడవులపాలైన తనపతితోడ నీమె యు కవ్యముల ననుభవించుచు, కొంతకాలమున కాత డామెను విడిపించి, యనేక ఘనప్రయత్నములచేసి తుదకుతనపతిని చేపట్టి యీ మహాపత్రికతయొక్క చరిత్రమును విని హైందవ లలన లిప్పటికిని హర్షపులకిత మానస లగుచుండురు. ప్రజా నవీయనుశ్రీ, లేడి చర్మమును ధరించి, ఘోరతపమును గావించి నట్లు రామాయణమున గానవచ్చుచున్నది. మాతంగుని శిష్యురాలగు శబరియను నామెకు శ్రీరాముని యందధికశక్తి. ఆతని తోనా నీమెగావించిన ఆధ్యాత్మిక విషయచర్చ అత్యద్భుతము. ఆమెచరిత్రము రామాయణమున చూడవచ్చును.

కాళిదాసుని భార్య పిన్ననాటనే యెల్ల కాస్త్రముల బరించి, మిగుల ప్రఖ్యాతి గాంచెను. ఎట్టి రాకొమరు లామె పాణిగ్రహమును గోరివచ్చినన, వారు విద్యా విషయమున తనకు తగినవారు కారని పరిణయము గావించుకొనకుండెను. అంత నామె తండ్రి విసుగుజెంది "ఇక వచ్చు నాతిడందముగ నుండేనేని, తక్కిన విషయములలో నెట్టి వాడైనను, ఆతనికి నాకొమార్తె నిచ్చి పెండ్లి చేసెదనని" వాగ్దానము జేసెను. అంత నాతని నేనకులు వ్యసనాయము చేసికొనుచున్న కాళి దాసుని వస్త్రాలంకృతుని జేసి, తీసికొనిరాగా, యాతనికి తన కుమార్తె నిచ్చి రా వివాహము గావించెను. కాని, యా తని అజ్ఞానమును గాంచి, యా విద్యావతి మిగుల వగజెంది, యాతని నిందించుచు, యాతని శరీరమును వామపాదంబున తొలగం జేయుచు, ఆతని నొప్పించెను. అంత కాళిదాసు మిగుల విచారము నొంది, ఆమెతో సమానముగ విద్యనభ్యసించు నంతవరకును తిరిగి రావని వాగ్దానముజేసి, విద్యా స్వేషణమునకై వెడలిపోయెను. అనేక వత్సరము లాతడు కష్టముల పడి, విద్యాభ్యాసము తన భార్యవద్దకు వచ్చెను. ఆతడే ప్రపంచములోని కవులలో నెల్ల సార్వభౌము డని పిలువ దగిన కాళిదాసు.

గజరాతు దేశమును పాలించు వీరసింహ సేనుని కొమరిత యగు శశిశయను నామె బిల్వణునివద్ద విద్యనభ్యసించినట్లు ను; సంస్కృతము మున్నగు భాషలలో మిగుల పాండిత్యము గడించినట్లును మనకు తెలియుచున్నది. మరియు జనుచంద్రుని పుత్రిక యగు సమ్యగాత యను నా పృథ్వీరాజునకు పట్టపురాణి. ఈమె దైవభక్తి తత్పరురాలై పత్రికత. ఈమె సాంఘిక కాస్త్రము, రాజకీయములు మున్నగువానిలో నసమాన పాండిత్యము గడించి, తన భర్త కనేక విషయములలో తోడు నీడయై సహాయ మొనరించి, తుట్టు తుడు కాతని మరణానంతరమున సహాగమము గావించెను. సుప్రసిద్ధుడగు తులసీదాసుయొక్క భార్యయగు మమతయను నామె, తన భర్త మానసముగ ప్రాపంచిక సుఖములనుండి త్రొక్కివైచి, ఆతని దైవభక్తి నెప్పటిని గావించెను.

వాచస్పతి మిత్ర అను నాతని పత్నియగు భవతియను నామె "కల్పతరు" అను గ్రంథమువై యొక వ్యాఖ్యానమును విరచించెను. ఆమె ధీశక్తి సంపన్నతను మెచ్చుకొని, వాచస్పతి ఆమె పేరనే "భవతి" యను నొక పుస్తకమును వ్రాసెను. కన్యాదేశాధిపురాలును కాళిదాసునితో సమానముగ కవిత్యము చెప్పుచుండెనట. విశ్వదేవి గంగయను నామె "వాక్యావళి" యను నైతిక గ్రంథమును రచించెను. హరసింహుడను రాజు కాలమున, ఆతని మనమడగు చంద్రసింహుని భార్యయగు లక్ష్మణ దేవియను నామె "వివాద చంద్ర" అను న్యాయ కాస్త్ర గ్రంథమును రచించెను. ఈ గ్రంథ మిప్పుడు మిథిలాదేశమున ఁన్నది. ఈ గ్రంథానుసరణముగనే అచ్చట వివాదములు నిర్ణయింప బడుచున్నవి. మితాక్షరయను న్యాయ కాస్త్రగ్రంథమునకు భాలంభట్ట వ్యాఖ్యానమని యొక వ్యాఖ్యానముకలదు. లక్ష్మీదేవియే ఆ పేరుతో యా వ్యాఖ్యానమును వ్రాసెను. ఈమె పదు నేడవ శతాబ్దమున నుండవచ్చునని యూహింపవలసి యున్నది.

ఈమె కాలము నాటికి శ్రీ విద్య అంత గణనీయ ముగ చూడబడుటలేదు. విద్యావతులకు పేరు సంపాదించవల యున నెడి ఆసక్తిగ్గిపోయినది. హైందవ ప్రాముఖ్యతపీనస్థితి నందజొచ్చినది. గాజకీయాంధోశనము ప్రబలుటచేతను, మరి కొన్ని కారణముల చేతను శ్రీవిద్య ప్రముఖత నందజాలక పోయినది. శ్రీ విద్య ఆ కాస్త్రయమను వాదములు ప్రబలినవి. కాని కాస్త్రయమనే "కన్యాస్వేదం పాలనీయా శిశుజీయాతి యస్తీతః" అను వాక్యములు గానవచ్చుచు, శ్రీ విద్యను ప్రోత్సహించుచు, అది కాస్త్రయమే యని నొక్కి చెప్పుచున్నవి. శ్రీ పురుషుల కిరువురకును సమానముగ హక్కులుగలవని మన కాస్త్రము అంగీకరింపు చున్నది. వీరికిని వేదా భ్యాసము చేయుటకు హక్కు గలదు. కాని యీ విషయమైన చర్చ అనవసరము. వేద పఠనము దక్క జ్ఞానాభివృద్ధి కిక సాధనము లేదా? కావున యెల్లరును మానవ జాత్యభ్యుదయ మునకు విద్యయే మూలకారణ మనియు, అందు శ్రీవిద్య ముఖ్యమనియు గుర్తించి, వనితామణులకు విద్యగఱపి, భారత వర్షము పూర్వపు దౌన్నత్యము నొందునట్లు యత్నింప వల యును. — ఇండియను లేడిను మాగజైన.

జూను నెల 21వ తేదీని ఏ. ఎస్. నుందరాచారి యను నతడు తన స్నేహితుడగు ఎస్. జి. భావ్యమయ్యరనకు బంగారపు నగ నొకదానినిచ్చి గానివై 100 రూ॥లను తీసి కొని రమ్మనెను. ఈనెల 21 వ తేదీని 100 రూపాయలను వడ్డితో సహానుందరాచారి, భావ్యము అయ్యరన కిచ్చి తన నగను ఆరోజు సాయంకాలము లోగ తెచ్చియిచ్చునెను. భావ్యమయ్యరు నగ తెచ్చి యియ్యనందున నుందరాచారి, ఆతనివై కేసుచేసెను. భావ్యమయ్యరనకు 100 రూ॥లు జూల్మానా విధింపబడెను.

వెల రు. 3-8-0. 5 సం॥ల గ్యారంటీ. వేగరపడు! (814) వేగ తెప్పించుకొనుడు!!

చుట్టి యెప్పటికీ రాదు. మా ప్యా క్టెలు వీరకు గడియారముకంటె తేల్పించిన 15 సా మానులు బహుమతి. ఈ గడియారమును చక్కగ నుంచుకొన్న యెడల చాల కాలము పనిచేయును. గవర్నమెంటు కాలమునకు సరిగ పోవును. మిగుల నడచుముగ గనబడును.

ధైర్యులయ్యి అండ్ కంపెనీ, ఇరుళప్పవీధి, మదరాసు.

గోఖలే, జిన్నా గార్ల

సంస్కార విధానములు.

“మైప్పు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక కొక రిక్లు వ్రాయుచున్నది:—

గోఖలేగారి సంస్కరణ విధానములు ప్రకటితములైన తొడనే, జనుల మానసములలో సంగీయములు వొడచుసాగినవి. ఈ విషయమువలన పేక్సియరుచే వ్రాయబడినవని మన మనుకొనుచున్న నాటకములను పేక్సియరు వ్రాసెనా, లేక లేకను వ్రాసెనా అను విషయమును గూర్చినవాదము మనకు సగ్గురించుచున్నది. గోఖలేగారు తమ సంస్కరణములను 1915వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో వ్రాసియున్నారు. బొంబాయి రాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షులుగ నున్నప్పుడు, మా జిన్నా గారు తమవిధానములను 1916 వ సంవత్సరమున అక్టోబరు నెలలో లోకమునకు వెల్లడిచేసిరి. ఈ రెండింటిని చూచిన యెడల, యివి అన్ని విషయములలోను, యిం చు మించు భావయించును కూడనమానముగ నే యున్నవని తోచకపోదు. అందుచే, గోఖలేగారే యీసంస్కరణములను వ్రాసిరా లేక గోఖలేగారి పేరునన్న సంస్కరణములకు జిన్నాగారే కారణభూతులూ అను సందియముకలగుట సహజము. ఈ విషయమును విమర్శించు నిశ్చయించుటకు, వారిరువురి విధానములను యీక్రింది బొందుపరచుచున్నాను. వీరిరువురికి యొకే అభిప్రాయము తోచియుండునా? ఈ సందేహమును చదువరులే తీర్చుకొనవలయును.

గోఖలేగారి సంస్కరణములు.

ఫిబ్రవరి, 1915.

(ప్రతి రాష్ట్రీయను యీక్రింది అధికారుల పాలనమున నుండవలయును:—

- (1) పరిపాలనాధికారమును, ఇంక్వైరేషన్ డియ మితుడగు, యొక గవర్నరు సుఖ్యుడుగ నుండవలయును.
(2) ఆరుగురు సభ్యులుగల మంత్రిమండలిగాని, కార్యనిర్వాహక సంఘముగాని నుండవలయును. వీరిలో ముగ్గురు ఆంగ్లేయీయులు, ఒకరు భారతీయులుగ నుండవలయును. వారలలో నొక్కొకని కీక్రింద బేర్కొనబడిన విషయములలో నొక్కొక వానివై అధికార ముండవలయును.
(ఎ) దేశవిషయములు (న్యాయపరిపాలనము మున్నగునవి.)
(బి) ఆర్థికము.
(సి) కృషిసాయము, నీటిపారుదల, పట్టికపర్యటన.
(డి) విద్య.
(ఇ) స్థానిక స్వపరిపాలనము (పాఠశాల్యము, వైద్యము కూడ.)
(ఎఫ్) పరిశ్రమలు, వర్తకము.

ఈ సంఘమున సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు నియమింపబడుట కర్హులైనను, వారికి కొన్ని సభ్యత్వముల ప్రత్యేకముగ నుంచరాదు. ఆంగ్లేయులవైనను, భారతీయులవైనను, అత్యుత్తములగు తగినవారిని నియమింపవలయును.

ఈ సభ రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణమును గావించుటకును, పన్నులలో హెచ్చుతగ్గులు చేయుటకును అధికారము కలిగి యుండవలయును. ఆర్థిక పత్రముకూడ యీ సభచే చర్చితము కావలయును. అందువైని, సభా తీర్మానములనుబట్టి కార్యచరణము జరుగవలయును. ఈ తీర్మానములను ప్రోత్సహించి వానికి ప్రతికూలముగ గవర్నరు విధ్వంసముచేయును. అన సరముల నెడల చాలకాలమువరకు సభవారు కూర్చుని విషయముల నాలోచింపవలయును. కాని యీ సభ్యుల సభ్యత్వము, సభవారి సంఖ్యా బాహుళ్యమువై నాధాపడి యుండరాదు.

(5) ఈ విధముగ పునర్నిర్మాణము గావించబడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము, వైస చెప్పబడిన రీతిని శాసనసభ వారికి లోబడియుండి, రాష్ట్రీయ పరిపాలనాధికారమును సంపూర్ణముగ గలిగియుండవలెను. ఈ ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గల ఆర్థిక సంబంధములు మార్పు నొందవలయును. అయిదు సంవత్సరములకొక సర్వాయము నిర్ణయింపబడు కొంతభగమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు ఇండియా దొరతనమువారికి ప్రతి వత్సరమును యొసంగుచుండవలయును. కొన్ని నియమములకు లోబడి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు పన్నుల విధించుటకును, అప్పు తీసికొనుటకును అధికారమును గలిగి యుండవలయును.

* * * * * మిక్కిలి చతురులైన తప్ప, అనధికారులు నియమిత సభ్యులుగ నుండరాదు.

* * * * * (6) మండల పరిపాలనము నుదాహరణసమన్వితముగావించి, స్థానిక స్వపరిపాలనమును చాలవరకు కృత్రిమమువలయును.

జిన్నాగారి విధానములు.

అక్టోబరు, 1916.

- (1) ఇంక్వైరేషన్ కేసులలో నియమితుడైన గవర్నరు, రాష్ట్రీయ పరిపాలనాధికారమున ముఖ్యుడుగ నుండవలయును.
(2) ఆరుగురు సభ్యులుగల మంత్రిమండలిగాని, కార్యనిర్వాహక సంఘముగాని నుండవలయును. ఇందు లో ముగ్గురు భారతీయులుగను నుండవలెను. వారిలో నొక్కొకని కీక్రింద బేర్కొనబడిన యొక్కొక విషయమున వై అధికార ముండ కలదు:—
(ఎ) రాష్ట్రీయము. (న్యాయపరిపాలన సహాయముగ దేశములు.)
(బి) ఆర్థికము.
(సి) కృషిసాయము, నీటిపారుదల, పట్టిక పర్యటన.
(డి) విద్య.
(ఇ) స్థానిక ప్రభుత్వము (పాఠశాల్యము, వైద్యము కూడ.)
(ఎఫ్) పరిశ్రమలు, వర్తకము.

ఈ సంఘమున సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు నియమింపబడుట కర్హులైనను, వారికి కొన్ని సభ్యత్వముల ప్రత్యేకముగ నుంచరాదు. ఆంగ్లేయులవైనను, భారతీయులవైనను, అత్యుత్తములైన తగినవారిని నియమింపవలయును.

(4) రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణమును చేయుటకును, పన్నుల విధించుటకును, యాసభవారి కధికార ముండవలయును. ఆర్థికపత్రము మీదన్న, పరిపాలనము మీదన్న యాసభ వారు చేసిన తీర్మానములను, గవర్నరుగారు నిరాకరించినతప్ప, కార్యచరణమున దెట్టవలయును. అననరకును నెడల చాలకాలము కూర్చుని సభవారు కార్యాలోచనము చేయుచుండవలయును. కాని, సభ్యులు, సభలోని సంఖ్యా భాహుళ్యమువై తమ అధికారముల నాధాము చేసికొను నట్లుండరాదు. ఈవిధముగ పునర్నిర్మాణము గావించబడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము, శాసనసభకు లోబడి రాష్ట్రీయ పాలనమున సంపూర్ణాధికారమును కలిగియుండవలయును. కొంత నియమితకాలమునకు నిర్ణయింపబడిన సామ్యము, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా దొరతనమువారికి ప్రతి వత్సరమును చెల్లింపుచుండవలయును. కొన్ని నియమములకు లోబడి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము పన్నుల విధించుటకును, అప్పు తీసికొనుటకును అధికారము గలిగియుండవలయును.

* * * * * మిగుల చతురులైన తప్ప, అనధికారులు సభ్యులుగ నియమింపరాదు.
* * * * * మండల, పురపాలకసభ్యులపాలనము నుదాహరణ సమన్వితములు గావలయును.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు.

బంగాళా రాష్ట్రీయ సంఘమువారు తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రీయ సంఘముల వారును అనివీరెంటున్న గారినే ఆధ్యక్షులకు నియోజించిరి. ఆహ్వానసంఘమువారుగూడ నేడు సమావేశమై అమృతగారిని నియోజించి రని తీర్మానము వచ్చినది. బంగాళమున గూడ అనివీరెంటున్న గారికి 80 వోట్లును మహాత్ముగారు రాజాగారికి 34 వోట్లును వచ్చినవి. అమృతగారిని ఆహ్వానసంఘమువారు గూడ నియోజించినను అమృతగారు నిష్పంధమున నుండుటచే అధ్యక్షతన వహించ వీలులేని స్థితియందున్నారు. అట్టిచో ప్రత్యామ్నాయగా మరెవ్వరిని నియమించుటకు కాంగ్రెసు విధానమునకు దనకాశము లేదని కొంద రాక్షేపించ సాగిరి. అట్టి యనకాశ మిది వరకు లేకున్నచో ఈ వత్సరమున కలిగింపబడవలసి యుండును. అమృతగారు రాజాగారి పోపుటయే తటస్థించినచో కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారినిగాని మహానాథాదు రాజాగారినిగాని నియోజించినచో నీ యిబ్బంది తొలగుట సుకరమని ఇండియను ప్రేక్షియులు పత్రిక చాలముక్తి యుక్తముగ నూచించినది. ఏవత్సరమున వైస ఆధ్యక్ష పదవికి నియోజితులైన వారు సభ చేపట్టెంటు జరుగు ననగ నాకస్మిత్తుగ వ్యాధిగ్రస్తులైనను మృతులైనను లేక సభ ప్రారంభమగు సమయమున నే వైసప్రబలమగు నపాయమునకు పాలైనను గత్యంతరమేమి? గమావేశమైన ప్రతినిధులుగాని స్థాయిసంఘమువారు గారి వేలొకరు నియోజించుటయే గదా? కర్తవ్యము అనివీరెంటున్ను నియోజించుట ఆమెను గౌరవించుట గాదు. ఆమె స్వపరిపాలన తత్వమునకే యిప్పుడు ప్రతినిధిగానున్నది. అట్టిచో నామెను నిర్బంధావాసమున నుంచుటవలన నా స్వపరిపాలనా తత్వమునకే ధిక్కరణము కలిగినదిగాన నామెను నియోజించుటవలన స్వపరిపాలనా తత్వము బలపడుటయే గాక చెప్పి పున దొరతనమునా నామెపట్ల తిరస్కరింపఁ ప్రబలమగు నక్రమముకు తగినసమాధానము నిచ్చుటగూడ చేకూరగలదని ఇండియను ప్రేక్షియులు పత్రిక వ్రాసినది.

మూలిపూడి గ్రామమున నొక ఇంకెకంట్లీటు పెకండరి పాఠశాల 10-6-16 తారీఖున స్థాపింపబడినది. పాఠశాల కమిటీవారు దీని రికార్డులలో విషయమై చాల కృషిసల్పిరి. వారికృషి 27-6-17 తారీఖున ఫలించినది. వారి సంతసమును దెలియజేయుటకై 27-7-17 తారీఖున నొక బహిరంగసభ జరిగెను. పాఠశాలబోధకు ఉపాధ్యాయులు తదితరులగు పెద్ద మనుష్యులు రికార్డులలో పత్రమును చేరినట్లుకొని ఛాన్సెలరుల వెంబడి సంగళి వాద్యములతో తిరిగి దేవతాసందర్శనము చేసి మహారాజగజుత్రి తదవత్తి బాహుళ్యకేష్టిగారి ధన్యవ్రతులతో సభ జరిపిరి.

కాలి కో శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యరాష్ట్రీ ప్రణీతమగు గొప్పనవల ఆటబెండు 1-0-0 0-14-0
అంద్రలోకముచే రెండు సంవత్సరములనుండి యెరు చూడబడుచున్న ఈ గొప్ప నవల ఇప్పుడు సిద్ధముగా నున్నది. ఇదివరకు దరఖాస్తుచేసికొనిన వారికి బంధంగా ఇత కొలంబిక్రములు మాత్రమే యున్నవి.
మానేజరు కలాభివర్ధని,
[కేట్లాగు ఉచితము.] (360) రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరిజిల్లా.
ఇనాంసామానులు 50! అనేక యోగ్యతాపత్రములు పొందవచ్చును: ఇనాంసామానులు 50!!
రాజాసుందరిరోజు (రెజిస్టరు)
పెండ్లకొను వెనుక పరిచయము 50 విధముల ఇనాంసామానులు పొందవచ్చు 1-4 రూ. 1.0-0 మాత్రమే. ఇంద్రకలు రాజులు మానను. ఈ లోకప్రసిద్ధమైన తెలమును కొంచెముగా చేతితోపాసికొని రాజుగా రాచి రెలవెండ్రొకలకు చదువుకొనిన బుల్లుప్రక్కలనందకు సుందరవర్ణము వాడుక రుచియించును. ఇది రోముయందును ఉత్తమును లిగ్గించి రెండుకి చూడవచ్చును. ఇది అలోచకడు ఆయులుతో కియూచేయబడినది.
ఇనాంసామానులు వివరము.
శ్రీలుధరించు రేలమానులు 7, నల్లకానిల్లులు మువ్వబడకై 1, అద్దము 1, బాంబూ మూలం 80, పల్లుతోముగ్గ 1, నువానగల నెంబు బుడ్డి 1, చిత్రపటములు 6, నువానగల అల్లసెట్ల 1, గంధపుట్టిళ్ల 1, శ్రీల కాలుకబరికై 1, ముత్రము సామానులు 5.
ఒకసారి 3 బుడ్లు కొనువారికి ఒక లవండరు తెల్లపు బుడ్డియు 6 బుడ్లు ఒకసారి కొనువారికి యినాము సామానులు పంపక రాష్ట్రపు గడియారము పంపుదును.
వైరం అండు కో, 3 ఇరుళప్పన్విధి, మద్రాసు.

వృత్తాంతములు.

నవంబరు మాసమున ఆ గాఖానగా రిండియాకు వత్తు రని బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆసియాపెంటన్యూనిటీకి ఇంతవరకు రు 49584-12-4 చేర నని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున పరిషత్తు లిటిషన్ పంచాయితీవాద ఇండియాకు ఆక్టోబరుమాసాంతమున వచ్చే దని తెలియుచున్నది.

ఆసియాపెంటన్యూనిటీకి ఇంతవరకు ఏడు రాష్ట్రములవారు నియోజించిరి. బంగాళమువారి భావము మాత్ర మింకను వెల్లడి కాలేదు.

చెన్నపురియందలి క్రిస్టియన్ మేరీ క్రీస్తులకళాశాలా చుండిర నిగ్మాణము నిమిత్తము జయపూరు మహారాజావారు లక్ష రు పాహలు విరాళ మిచ్చుచున్నారు.

మిసెలేనియస్ బ్యాండిట్ హైకోర్టు వకీలు పొంద పాకము ముడిరది క్రినివాసయ్యంగారు (బి. ఏ. లి. ఎల్.) కాకినాడ మునరబుకోర్టు మునరబుగ నియమించబడిరి.

బొంబాయి జాతీయ సభాసంఘమువారు సింధుదేశ మున బొంబాయి రాజధానినండి విడదరచి వారి జాతీయ సభానిర్మాణమున ప్రత్యేకభాగముగ గ్రహింపదగుననిరి.

మొయిక్కిల్లా నుండి ఈ క్రింది సమాచారము తెలియ వచ్చుచున్నది. జీవాక్ ఖాక్ అను ఒక సిపాయి క్లిష్టపట్టు అను సిపాయిని కుపాకితో కల్పిచేసి పిదప తన్నుకాల్పు కొని మరణించెను.

ఒక రాత్రి బెంగుళూరులో నైదుగురు వైనికోవ్యోగు లు తమ వై సికిలుబండ్లకు దీపములేకుండ నడవినందున మేజ స్ట్రీటుగారిచే ఒక్కొక్కరికి 50 రూ॥ లు జూల్మానా విధింప బడిరి.

చెన్నపురిలో 'ఇంపీరియల్ రివ్యూ' అను నామముతో నెల కొకపర్యాయ మొక క్రొత్తవార్తాపత్రిక వెలువడును. సి. కెల్ వరాజు మొదలియారగారు ఆపత్రికా సంపాదకులుగ నుండును.

బాసుగారు సీనుకు బోవుటకు పొగయోడ పెక్కుట కు పూర్వము ఇండియా కార్యదర్శిగారు విల్లింగ్డోడ్ ప్రభువు గారివారూ యిప్పుడు సీనుకు రానవరములేదని తెలియ జేయుటచే బాసుగారి ప్రయాణ ముగిసిపోయినది.

సంగరాష్ట్రీయులు బెంటుమ్యూగారిని దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షురాలునిగ నెన్నుకొనిరి. అతివారులకును మితవా దులకును భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుటచే కొంతమంది సభా భవనమున విడనాడి పోయిరి.

కలకత్తాలో గతకనివారమున పొరబడి వాసి ఆరునామె "పూ" ను వెలిగించుచుండగ నామె బట్టలకు నిప్పుంటుకొని నది. చుండుచున్న కస్త్రుములను నిడచునప్పటికి ఆమె శరీరము చాలభాగము కాలిపోయెను. ఆమె భర్త ఆమెను చికిత్స నిమిత్తము వైద్యశాలకు వీసికొనిపోయెను. కాని ఆమెనువా డామె మరణించెను.

బెంగుళూరు కొత్తబజారులో పండ అంగడినద్ద సిలూ అను మహమ్మదీయుడు మరయుక సిపాయి భార్యను కత్తితో పొడిచి చంపెనని తెలియుచున్నది. హంతకుని పోలీసువారు పట్టుకొని వానిపై కేసుచేసిరి.

మదరాసు మెయిలుపత్రిక ఇండియామంత్రిమాంటేగు గారిని బెదరించుచు వ్రాసినవ్యాసమును నిరసించుచు కారంగె ను సంఘమువారు ప్రధానమంత్రి లాయడు బార్ని గారికిని ఇండియామంత్రి మాంటేగుగారికిని తంత్రివార్ల నంపిరి.

కొచ్చిక్ సంగ్రాసములో శేష పట్టంబి గ్రామములో సంస్కృత కళాశాలా భవనమును కట్టుటకు క్యయమగు ద్రవ్యములోనగము (10760 రూ॥ లు) సామ్యము ఇచ్చుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారు అంగీకరించిరి.

ఆక్టోబరు నెల 1-వ తేది నుండి యుద్ధ కార్యాలయము వారికి ప్రతి నెలయును 8000 టన్నుల జనపవారయును స్త్రీయరులు దొరికినవో ఇతరులకు మరి 8000 టన్నుల జనప వారయును అంగ దేశమునకు ఎగుమతిచేయవలసి యుండునని ఇండియా దొరతనమువారు 28-8-17 తేదిన ప్రకటించిరి.

బర్మాలోపుట్టుక నుండియు మూకత్వమును బధిరత్వము గల ఒకయువకునకు ఇ పెరవానియింటి పెట్టెలోని కస్త్రుములను దొంగిలించి నందులకు 2 వర్షములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఇత డిడివరలో ఆఱుమాసములు ఇట్టి నేరములకే శిక్షితుడా యెడట.

కలకత్తాలో ఆఫ్సురు సమ్మెలకు కోర్టు నెం 220 క గృహమందు పెట్టెల తాళములు తాళగులవలె యుండగనే లోపలిగలు అపహరింపబడినవని వ్రాయబడినది. పోయిన నగలు నిన్నటిదినమున (8-9-17) గృహము వెలుపల భాగ మున వెంటకుప్పలలో బయలుపడిన వని తెలియుచున్నది.

కోయంబుత్తూరులో కొంతమంది తమయిండ్లపైను హోము రూలు పతాకముల నెత్తిరి. అట్లు పతాకముల నెత్తరాదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారు వారందరికిని గతనెల 30 క తేదీని నోటీసులను పంపి చాటింపు చేయించిరని యొకరు న్యాయించి యా పత్రిక వ్రాసిరి.

మదరాసు వైద్యశాలా నాకాయందుండి బియ్యపునిలవ రాబోవు/ఆక్టోబరుమాసముతో అయిపోవును. 62 బస్తాలబియ్య ము కావలయును. ఎవరైనను తనకు తోచిన సహాయముచేసి నవో శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు వందనపూర్వకముగ నెక్కోనెదరు.

11-వ సంయుక్త పరగణాల రాష్ట్రీయసభ ఆక్టోబరు 14,17 తేదీలను సిక్వెన్షియల్ సమావేశమగును. 15-వ తేదీని పార్లమెంటుకసభ సమావేశమగును. 17-వ తేదీని సాంఘికసభ జరుగును మాః పండిత గోకర్ణానాథ మిశ్రగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కొలంబోలో మార్టిన్ అనునొక సిక్ హాలీజాతివాడు ఇ. జాకోనక్ అను నతనిని పిశారుగ నొక నిర్మాణవ్య ప్రదేశమునకు దీసికొనిపోయి అచ్చట జాకోనక్ వద్దనుండిన 25 రూ॥లను దోచుకొనినందున మార్టిన్ పై కేసుచేయబడి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

న్యాయారాపత్రికా సంపాదకులగు గులాం హుస్సేను గారి మరణమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు ఆసియాపెంటన్యూనిటీనుండి ఆవుగారు మున్నగు వారిపక్షమున వారి అను మతితో హుస్సేను సతిగారికి సర్ ఎస్. ముబ్బయ్యయ్యరు గారు రు 2000 ను పంపిరి.

మహమ్మదాబాద్ ధూమ కళట విశ్రాంతి స్థలమున పొగబండ్లు 29 వ-తేది ఉదయము ఆఱుగంటలకు డీకొనినవి. సామానుబండియు ప్రయాణికుల బండియు డీకొనినవి. 5 గురు హైందవ సైనికులకు స్వల్పముగ గాయములు తగిలినవి. మూ బండ్లు డక్కా జెందినవి.

తిరువనంతపురము మహారాజావారి వస్త్రీపూర్తి మహా త్వకపు స్మారక చిహ్నముగ దేశమును పరిశ్రమలు కృత సాయపు పనులు అభివృద్ధి గావించుటకు పరిశోధనాలయమును ప్రజలు చేసిన సూచనను స్థాపించుటకు మహారాజా వారు అంగీకరించిరి.

సంగ దేశమునందలి వివిధసంఘముల ప్రతినిధులు, నూరు గురు గవర్నరుగారివద్దకు బోయి నేటిలో పలువిధములగు కల్లీలను కలిపిచేయుట నాపిచేయుటకు ప్రయత్నముల తేయ గోరగా గవర్నరు గారు అందునుసూర్పు కాసనసభయం దొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదమని చెప్పిరి.

కాకూరుదాసఅను, పంకాబు రెజిమెంటులోని సిపాయి జూలై 17-వ తేదీని రంగూను జనరలుఅనుపత్రిక గాంపొవ బడినది. వానికంతమునగము గోయబడియుండెను. అమరునటి దినముననే అతడు మరణించెను. సంగలిక త్రివలన కంతము గోనుకొనిపోయి పుండుపుట్టి చనిపోయినటుల తెలియవచ్చు చున్నది.

బొంబాయిలో నల్ బజారులో యూదవంశుల మేడొకటి వర్షములచే విస్తారము తడియుటచే ఆగస్టు 29 వ తేదీ యుద యమున ఆకస్మికముగ కూలినది. ఇద్దరు హైందవ సోదరులును ఒక స్త్రీయు, ఒక బాలిక, ఒక బాలమును మేడక్రిందబడి చని పోయినట్లు తెలిసినది. తక్కినవారికి గాయములు తగిలినవి. వీరిని వైద్యసాలకు గొనిపోయిరి.

అనేకమంది వర్తకులు ఆహమ్మదాబాదులో సొకసభ గా వింపిరి. ఎం. కె. గంధిగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి. (1)ఆసియాపెంటన్ ప్రభువులు వెంటనే నిగుడలచేయబడవలయును (2) జాతీయసభమహమ్మ దీయసభలచే నామోదింపబడిన రాజకీయ సంస్కరణములను స్వపరిపాలనకు ప్రభు సోపానముగ గణింపవలయును.

కొలంబోలో సొక సిక్ హాలీజాతి స్త్రీయును నామె మనుమడును ఒక వెట్టికుక్కచే నుమారు 8 మాసములకిరము కఅవబడిరి. నారు వెంటనే కూనూరునకువచ్చి చికిత్సచేయించు కొని పిదప కొలంబో నగరమునకు పోయిరి. నారు కొలంబో చేరినతేది మొదలు మరి మూడుమాసములకు ఆ స్త్రీకి చురల జబ్బుచేసి పేట్టికుక్క ఆఱుపులు అంచి చనిపోయినది.

కలకత్తాచేవు పోలీసు గార్లలో సొకవరు మహ్మదు ముసలీను అవనోబు నెలవులేకుండ నుమారు 10 దినములు నవుకరి మానివేరినందున అతనిపై సాద్రెంటుప్రిగారు కేసు చేసిరి. తనకా గార్లపని మిక్కిలి కష్టముగా నుండెనియు తాను ఎద్దువలె పాటుపడలేనియును కనిపేయుమేజిస్ట్రేటు వారి తో చెప్పెను. వారికి 7 దినములు శిక్ష విధింపబడినది.

సింహళములోని పరదూరనగరమున జైలులోనుండిన ఖియదీకొకనికి ఉరిశిక్ష విధింపబడినది. తొలిసారి సాయం కాలమున ఉరిశిక్ష విధింపబడుటచే నురునా దుదయునున కొలంబోనగరమునకు వానిని తీసికొనిపోవుటకు రాత్రిపోలీసు స్టేషనులో నుంచిరి. పురునాడు కనిపేయుటవచ్చి యాచునప్ప టికి నా దురిపోసికొన మరణించియుండెను.

కడచిన సోమవారమున కలకత్తా కిడ్నాపురము వంతెన పై జె. బేక్ అను నరిడు బ్రెసిటులు బండిపై పోవుచుండెను. వానిపై పోలీసువారికి అనుమానము గలిగి బండినిగూర్చి వారు వానిని ప్రశ్నించిరి. ఎస్. జార్జి ను గేము నెం 31 రు ఇంటి నుండి బ్రెసిటులుబండిని అపహరించితి నని అతడు పోలీసు వారికిచెప్పెను. వానిపై పోలీసువారు కేసుచేసిరి.

సంస్కృత పండితులును, సంస్కృత విద్యాసాగరు లను బడువారును పూనపల్లిగుండ వెళ్లదగిన తిరుమళిపై అను గ్రామ మున నొక సంఘముగ నేపిడి 'విద్యా ప్రపంచ సభ' యను, కేరట సొకసభను ఏర్పరచిరి. ఈ సంవత్సరమునగూడ వ్యాసములు వ్రాసి పంపినవో ఏ వ్యాసకుని వ్యాసము బాగున్నదని సభవారికి తోచిన యావ్యాసకునికి సభవారు 10 రూ॥లు బహుమతి నిచ్చెదరు. సంస్కృతమును ముఖ్యభాషగ చేయు విధానములు; స్త్రీవిద్య; (లిటిషన్ పరిపాలనమువలని లాభములు ఈ మూడింటిలో దేనిని గురించియైన చక్కని వ్యాసమును సంస్కృతమున వ్రాసి టి.ఎస్. కృష్ణమాచారి గారు విద్యాప్రపంచ సభాధ్యక్షులు, తిరుమళిపై అని వ్రాసి బహుమానములను బడయగోరువారు వ్యాసములకు కలయును.

ఫిర్యాది! అయ్యా! ఫిర్యాది!!

"నేను ఒకప్పుడు ఓటోమోహిని సెంటు కొను టకు బోయినపుడు ఒక వ్యాపారి నాకు గొడుగు గుర్తు లేని వేరెసెంటు ఇచ్చెను. అమనిషిని వట్టి పోలీసులో ఇచ్చెదను.

నకల్లతీసి మోసపోకుడు.
నెల ½ బొంబు 2—0—0
1 డ్రాము 0—12—0
అత్తరుపూసిని కార్డులు డబ్బా 1—కి 0—12—0

ఓటో మోహిని డిపో
369 44 లంక శాల వీధి మద్రాసు.

గతవారములో ఒక దినమున హామరాస్ట్రేషములో రైలు దిగిన ఒక క్రయాణీకుడు ఒక కూలివానిని వదిలివేసి నుమారు 1000 రూ॥ ల నగదును, 800 రూ॥ల నోట్లను గల మూటను హామరాస్ట్రేష తాను ముందు నడచుచుండెను. కూలివాడతని వెంటదీనే హామరాస్ట్రేషకు బోయి ఆచుట రూ॥ ల మూటలో మాయపయ్యెను. పోలీసువారు వానిని వెతుకుచున్నారు.

ముస్తాబాదా స్వరాజ్యసమితి పక్షమున ముస్తాబాదా గ్రామంలో ఖంచాల పేరిట సుబ్బారావు పంతులు, బి.వి. బి. యల్. గారి యాజమాన్యముక్రింద తే 2-9-17 ది ఆదివారం సాయంత్రం 8 గంటలకు 6 గంటలకంటే సభాసభ జరిగెను. ఆంధ్రజాతీయ స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శులగు గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రరావు పంతులు, ఎమ్. పి. గారు "స్వరాజ్యము"న గురించి ఉపన్యసించిరి.

పింగళినామ సంవత్సర ఆధిక భాద్రపద శుద్ధతదియ సోమవారంజూ ఆధ్వాబాద్ తాలూకా బేలగమిషం భాది అనేగ్రామములో మహమ్మద్ సాహేబుపట్టుగారు గింం నుండి కత్తుముతో అవ్వారగా యెవ్విధమైనకొరత తేటం డా భోజనము పెట్టిరి. వీరు ప్రతి సంవత్సరము యీలాగే పెట్టెవారు. వీరుతురుష్కులై యుండిన్ని హిందువుల యందు సోదర భావముతోనున్నందులకు చాలాసంతోష కరము.

లాహోరు మేజిస్ట్రేటు ఎస్. ఎమ్. జేకబు గారు భేవాజి అబద్ సాగరిని అబద్ద్యుల పత్రికాముద్రకుడుగా నంకిరించ నందున పత్రికాప్రకటన మాగిపోయెను. జేకబుగారి యంత్ర రువును తిరుగ విచారింపవలసిన దని ఫిట్టకోర్టువారికి విన్న వింపబడెను. విషయము చాల ప్రాముఖ్యముగనుదగుటచే న్యాయమూర్తి హదిలాలుగారివిన్న పమునుడివిజనలు బెంచినారి పర మొనర్చిరి.

ఆలివూరు రాజధాని చెఱసాలనుండి పూతకులగు ఇద్దరు శిక్షితులు 29 వ తేది యడయమున చీకటివేళ పారిపోయిరి. దొంగతనము చేసినందులకు వీరిద్దరును 10 ఏండ్లకొరకని, ఇం కొకనికి రెండు సంవత్సరములును కఠినశిక్ష విధించబడినది. వీ రిద్దరిని ఒక కొట్లోనేయుంచిరి. వీరు కొట్టానుండి ఎట్లో తప్పించుకొని చెఱసాల గోడలపైకి త్రాటిపెట్టెనెగ్రామికి తప్పించు కొని పారిపోయిరి.

కూనూరు కంటోన్మెంటులో జోగి అను నొక బాడగా కూలివాడు రివరెండు అర్నల్లుధామసు గారి కచేరిసారాలో నిరుగుచుండగ కంటోన్మెంటు పోలీసు వారు చూచివాడచుట నుండుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. వాడు తగినసమాధానము చెప్పలేనందున వానిపై వారు కేసుచేసిరి. కూలివానిపై ఇరవైఐదు రెండుకేసులు చేయబడి నందున రెండు కేసులకు ప్రస్తుతపు కేసునందు కూలివానికి 18మాస ములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కొలంబోలో గత గురువారము రాత్రి సుమారు 10 గంటల వేళపన్నెండవ 12 సంవత్సరముల బాలుడు ఎద్దుబండిని తోలు కొనిపోవుచు మార్గమున నిద్రించెను. ఒకస్థలమున రోడ్డుయేట వాలుగ నుండుటచే ఎత్తైననుండి పల్లమునకు బండిపోవుటలో ఎద్దు పరుగెత్తెను. ఆసమయమున బండి మొదట నిద్రించుచుం డిన బాలుడు క్రిందపడిపోయెను. వానిపైనుండి బండిపోయి నది. బాలుడు మరణించెను.

జొంబాయిరాజధాని సంఘమువారి మందిరమున 2 వ తేదిసాయంత్రం మొకసభ జరుపబడెను. 282 రు సభ్యులలో 152 సభ్యులువచ్చిరి. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సాత్విక నిరోధము నభ్యసించి పలయులని దేశమునందంతట వి శేషము నాలోచింపబడుచున్న ను మాంటెగుగారు వచ్చుచుండుటనుబట్టి దానికొంతవర కాపు జేయుటకు మంచిదని చెప్పిరి.

నాగపూరునందలి నేయిలు సిటీ ఏయిడెను హై స్కూలులోని మెట్రిక్యులేషను తరగతి విద్యార్థులలో 300 మంది క్రిందటి సోమవారము నుండియు కట్టుకట్టి యున్నారు. వారికి నట్లనే కట్టుకట్టియున్నారు. విద్యార్థులు గాజకీయసభలకు బోగూడెదను యంత్రవునకు విద్యార్థుల సంతోకు లియ్యకొనుచున్నటు లొక ప్రకటనను గావింపవలయు ననుటవలన గిటుల కట్టు కట్టుబడినది తలప బడుచున్నది. సంతతి విచారణయందున్నదని మొన్నటిదినము తెలియవచ్చెను. మరల నిట్లు తెలియ వచ్చెను. నేయిలు సిటీహైస్కూలువిద్యార్థుల సంతకులు వైసి జేర్మోన్ బడిన ప్రకటనాపత్రమువైసి సంతకము జీయగోరబడిన యంత్ర రువు విశేషముగ మార్చియేబడెను. తనూలమున నాలుగు దినములనుండియు కట్టుకట్టుచున్న విద్యార్థులు మరల పాత కాలకు విచ్చేసిరి.

కలకత్తాలో లీలావతిఅను 12 సంవత్సరముల బాలికను తలిదండ్రులు 50 సంవత్సరముల వానికిచ్చి వివాహముచేసిరి. ఆమె పెరిమిటితో గొంతకాలముకాపురముచేసి ముసలివానితో గాపురముచేయుట అసంభవమని తలచి గతగురువారమున తన పుట్టినింటికిబోయి ఆచుట నల్ల చుందును నూనెయొకలుపుకొని త్రాగెను. ఇది తెలిసినవెనుక ఆమెతలిదండ్రు లామెను వైద్య కాలకుదిసికొనివెళ్లిరి. కాని ఆమెయచ్చట మరణించెను.పోలీసు వారు ఆమె మరణమునుగూర్చి భోగట్టాలను చేయుచున్నారు.

ఆగస్టు 29-వ తేది సాయంత్రంమున మంగ రాష్ట్రీయ మహాజన సంఘమువారు సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి అధ్యక్షత క్రింద రాబోవు దేశీయసహజనసభ కధ్యక్షునిగ నుహమ్మదా బాదు రాజుగారిని ఎన్నుకొనవలెనని 84 గురు సిపాయ్యుచేసిరి. ఆసిపిసెంటుమ్మగారిని ఎన్నుకొనవలెనని 80 మంది నూచించిరి 7 రాష్ట్రీయలవారు ఆసిపిసెంటుమ్మగారిని దేశీయ సహజన సభ కధ్యక్షుగాలునిగ సిపాయ్యుచేసిరి. ఒక్క రాష్ట్రీయవారు మాత్రము నుహమ్మదాబాదు రాజుగారిని సిపాయ్యుచేసిరి.

శ్రీకొల్లాపూరు జగద్గురు శంకరాచార్య స్వామిల వారు (డాక్టరు కుర్చుకోలు మహాభాగవతులు పి. హెచ్. డి; ఎస్. ఆర్. ఎస్. పి; ఎం. ఆర్. పి. ఎస్.) కలాసఖి అండు రివిజను అను వార పత్రికలను ఆంగ్ల భాషనుందు 15-11-17 వ తేది గురువారమునాడు (దీపావళి పండుగ) ప్రారంభించెదరు. చాలనుండి ప్రముఖు లీ పత్రికకు తోడ్పడ నెంచిరి. సంవత్సరమునకు ఛందాసాస్త్రీజ సహా రు 4-0-0 మాత్రమే. తగినంత నుండి చందా దారులుచేరిన చందా రు 8-0-0 లు చేయుటకుగూడదు లోచనకలను. వలయువారు "ఎం. ఎక్సక్యూటివ్ బి. పి. హాస్టల్స్ ప్రైవేటు శక్రకుటి జగద్గురు శంకరాచార్య-కొల్లాపూరు అనివ్రాయవలెను.

కలకత్తాలో అప్పురు సర్క్యులరు రోడ్డు నెం 220 రు గృహముందు ఇదికరకు 70 లీగములు గల ఒకతాళపు గుత్తి పోయెను. ఇంటివారు తాళములగుత్తి కొఱకు వెతుకిరి గాని వారి శ్రమలు వృథ యాయెను. గత బుధవారమున ఇంటివారు ఇనుప పెట్టెలు, కట్ట పెట్టెలు మొదలగు వానిని మారు తాళ ములతో తెరుచు నప్పటికి వాటియందుండిన నగలన్నియు అగుపడక పోయెను. పెట్టెల తాళములు తాళముల వలనే యుండగ నగలన్నియు అపహరింపబడినవి. పోయిన యాస్తి విలువ ఇంచుమించుగ 1 లక్ష రూపాయలు. సి. బి. డి. పోలీసు వారు దొంగలను వెతుకుచున్నారు.

అహమ్మదాబాదులో తనవర్తతో కాపురముచేయు చుండిన కేసరిభాయి అను నామెను లాలుజనరు అను నతను ఆమెవర్తనుండి విడదీసి బొంబాయి నగరమునకు వీసికొని పోయెను. కొంతకాలమైన వెనుక ఆమెతోగలసి జీవించుటకు లాలు జనరు పిసుగుచెంది ఆమెయొద్దనున్న బంగారు నగను తీసికొని దానిని. బజారులో విక్రయించి ఆనముతో అహమ్మదా బాదునకు రైలెక్కినా. బొంబాయిస్టేషనులో వానిపై పోలీసువారు అనుమానపడికేసుచేసిరి. కేసువిచారణలో జరిగిన సమాచారమంతయు మేజిస్ట్రేటు గారికి తెలియజేయబడినందున లాలుజనరుకు 2 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

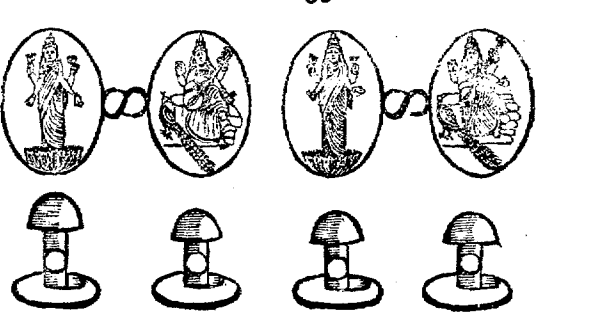
హైదరాబాదు సంస్థానముందు బానిసతనము ఇప్పటికిని పూర్తిగనశించలేదు. బహిరంగముగ బానిసనాను విక్రయించు టకు సంస్థానాధీశు లంగీకరించక పోయినను చాలుచాలున బానిస విక్రయము జరుగుచు నేయున్నది. హైదరాబాదు నగర మందును, సంస్థానమందలి ఇతర నగరములయందును గలభనికుల ఇండ్లలో వెంటనుండి బానిసలు గలతో ఎవరికిని నిశ్చయముగ తెలియదు. బ్రిటిషువారు పరిపాలించు చుండినను మలబారునం దిప్పటికిని అవాదిసిద్ధముగ నుండిన బానిసనర్తకము నశింపలేదు. నుమారు 10,15, తనములనుండియు బానిసవృత్తియే కేవలము జీవనోపాధిగ గలిగియుండిన వారు ఇప్పటికిని బానిసవృత్తియే చేసి పొట్టపోసికొనుచున్నారు. వీరికి స్వాతంత్ర్యభిలాష లేక మైననులేదు. తమయజమానులు 10 సంవత్సరములకంటకు ధరించి మరి కట్టుకొను టకు పని కి రాకుండు నట్లు జీర్ణించిన వ ప్రయత్నముల గొనుటతో ఈబానిసలు తృప్తి సెందుచున్నారు. హైదరాబాదునందు కూడ స్థితి గతు లిట్టివే. బానిసలను కొనుట విక్రయించుట రహస్యముగ జరుగుచున్నది. ఇది బయలుపడినచో పోలీసువారు బానిస వర్తకము చేసినవారిని బానిసలను కొనినవారినిగూడ శిక్షించు చున్నారు. బయలు పడినచో శిక్షలేకుండ తప్పిపోవుచున్నది. గత సంవత్సరపు పోలీసు రిపోర్టులో హైదరాబాదు, సంస్థాన మందు బానిసవిక్రయపుకేసులు 7 జరిగి నట్లు వ్రాయ బడినది. అందు 5 కేసులు కాసిమ్బి అను వానిపై ని చేయబడెనుకాని తగిన రుజువులేకపోవుటచే 5 టిలో ఒక్క దానియందును కాసిమ్బికి శిక్ష విధింపబడలేదు. అవుట కాపుట జీవనోపాధి సంపాదించుకొనుటకు మిక్కిలి కష్ట పడువారు బిడ్డలకుని కాసిమ్బివరె బానిసవర్తకము చేయు వారికి తమ బిడ్డలను వారు విక్రయించెదరు.

ప క ట న.
బళ్ళారి పండిత కే. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడిన (1) శ్రీ కృష్ణలీల, (2) లవ-కుశ, (3) విభీషణ వట్టాభిషేకము (లంకా దహనము) అను యీ మూడు తెలుగు నాటక ముల కావీరైటున్న, ప్రదర్శనాస్వాతంత్ర్యమున్న (1) పండిత. కే. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలు (2) రావు బహదూర్ సి. హెచ్ గాడు. (3) బి. మాధవ రావుగార్లకు చెందియున్నది. కావున నీ ముగ్గురిలో యే యిద్దరి అనుమతిని గాని వ్రాతమూలమున బొందక నై నాటకముల ప్రదర్శించు వారు, యీ క్రింద సంతకముచేసియుండువారలు కొరు నష్టము ను యివ్వవలసి యుండునని యిందువలన తెలియఁ జేయడ మైనది.

చెన్నపురి } సి. హెచ్. గాడు.
3-9-1917 } బి. మాధవ రావు.

వెలసరము! ఫలచుధికము!!

మేలైన వెండిషర్టుబత్తానులు

ఒకపెట్టుకు ధర రు. 8-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము 0-4-0 (371) టి. అబ్దుల్ కహూర్, నగలవ్యాపారి నం 2, మైలవెలియతంబిపేటి, జార్జి టౌన్ చుద్రాసు

ARE YOU IN THE FULL GLORY OF MANLY STRENGTH?

నీవు పురుషుడవుకదా!

నీకుండవలసినదేహపటుత్వముకలవా? జీవ యాత్రనుసక్రమముగనుపుచుంటివా? లేదు, నీ యారోగ్యముచెడి,మనోబల, శేహబలములు కృశించి, అనసరవిషయములందు లోపమును జెందియున్నావు. అయినను ఆధైర్యముజెంద కుము. "వందాక్"ఉపయోగపరచినచో, అది నీశరీరమును పునర్నిర్మాణముచేయును. అందు కు అనుమానించకుము. నే దొకదర్జీని కొని వాడుము. నేటినుండియు నిజమయనపురుషుడ వగుదువు. వెల డబ్బా 1-కి రు 1-0-0 సోర్ ఏజంట్లు. MESSRS. DADHA & Co, 260 China Bazaar Road, MADRAS.

VANDAN

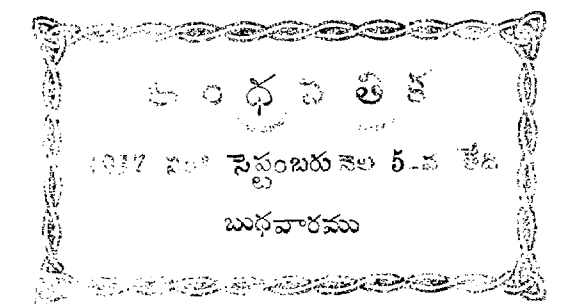
శ్రీ కాశ్యపుక్తి సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళి నామ సంవత్సరము నందు సగము భాగము గడిచింది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయత్నములు జరిగినానికాశ్యపుక్తి సంవత్సరాది సంచిక సకామము నిలుపుటకు కవళాశములు గలవు. కాని తమము కష్టములైన కట వేర్వడిన యీ సమయమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురించుట ముష్కరముగా నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభిమానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచురించుటకు దగిన కార్యసమయము చిత్రపటములను అంతరిత మోహనమునకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యపుక్తి సంవత్సరాది సంచిక కోసం యోగములు ఏర్పరచ జేయుటకు మా ప్రయత్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థనము. వ్యాసము లలిష్ఠియులు గాకను చిన్నవిగ నుంటు సహజము మని వ్యాసలేఖకులకు విన్నవి చెయ్యము. ఇంతవరకు ప్రచురితములుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహానలములయొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవినయముగ దేశ భాంధవులు ప్రార్థనము.

పత్రికాధిపతి.

విషయాను క్రమణిక.

హైందవవిషయములు 4
గోఖలే, జిన్నా గార్ల సంస్కరణ విధానములు 5
వృత్తాంతములు 6,7
ప్రభావవ్యాసము
మాంటెగుగారి కువదేశము 8
సందిగ్ధ తరుణము - ఆంధ్రుల కర్తవ్యము 9
ఇండియన్ పద్ధతి 10
ఆంధ్రదేశవార్తలు 11
స్వదేశోద్యమము 12
విశేషములు 18

మాంటెగుగారి కువదేశము.

మాంటెగుగారు హిందూదేశమంత్రగ నియమింపబడిరి. హిందూదేశపరిపాలకులయొక్కోనము నంగీకరించి హిందూదేశమునకు గా నంగీకరించిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై అధికార ప్రతినిధులను అసభికార ప్రజాప్రతినిధులను సంప్రదించుట కంగీకరించిరి. ఇది మాత్రమే సహజము. మాంటెగుగారు మానవసత్యయందున్నారు. ఉదారభావ భరితులు. హిందూదేశ రాజ్యాంగములజడత్వమును గనుగొనియుండిరి. జడ ప్రాయములైన రాజ్యాంగములకు చైతన్యంబు నొసంగ దలపెట్టిరి. మెసపోటే మియాని సేదననప్రమునచర్చించినపుడు మాంటెగుగారు చేసిన ప్రసంగము వారి నిర్మలస్వాంతమును న్యక్షింపించినది. మాంటెగుగారి భావముల నెరిగియును లాముడుజాగ్రాగు వారిని హిందూదేశ మంత్రగ నియమించిరి. కర్జను మిల్నరు ప్రభువు లీ నియామకము నామోదించిరి. ఈ నియామకము హైందవ ప్రజాస్వాతంత్ర్యవాదులకు విశేషమైన

యాశను గలిగించినది. అధికార వగ్రాభిమానుల హృదయస్థిమలంబు నిరాశను బుట్టించినది. హైందవులు మాంటెగు గారి కభినందనసందేశములను బంపిరి. అధికార వగ్రాభిమానులు మాంటెగు గారికి ప్రతిఘటనసందేశములను బంపిరి. ఈ లాలనము బెడరింపుట మాంటెగుగారి దృఢాభిప్రాయముల నెంతవరకు మరల్చుగలవో కాలక్రమమున చెలియగలవు. ముద్రానుమెయిలు చేసిన యుపదేశము గర్వముగ నున్నదని దేశీయ భారా వ్యతికలం ఖండించినవి. దేశీయ మహాసభ యొక్క రాష్ట్రీయోపసంఘము సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు ప్రధానమంత్రికిని హిందూ దేశమంత్రకిని మెయిలు వ్రతీకోపదేశమును ఖండించుచు తంత్రివార్తల బంపిరి. మండలసంఘములు తంత్రివార్తల నంపుచున్నవి. మెయిలువ్రతీక యొక్క మరభిమానమును ఆ వ్రతీకియందలి ఈ క్రింది వాక్యములు ధ్రువపరచుచున్నవి.

“ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు గోరంతలు కొండంతలు గావించుచున్న విషయమై మాంటెగుగారికిని హిందూదేశము నందు పరిపాలనాధికారము వహించుచున్న వారికిని భేదభావము పొడపాపినపుడు, ఈ దేశములోని యూరపియనులను, హైందవులలో పూర్వాచారులను గలసి యేమాన్యమున నడవ వలయునో వారికి తేటతెల్లమే. ఈ సమయమున ప్రజలలో భాగ్యతేజీవారిని సంత్వేషింపరచుటకై క్రమమును తగ్గించు నెట్టికార్యమునకు మాంటెగు గారు గడంగినను, సహించుట కేమాత్రమును వీలుండదు. వారి కాశోపించిన కార్యమును జేయుటకు కార్యదర్శిగారు నిశ్చయించినవో, అందుకు అసమర్థులైన మెయిలుగారిని మేము వారికి వాదానము జేయుచున్నాము. ఈ గడలిదచే ఈ దేశమున నధికారులలో మార్పు గలుగుటకన్న, ఇండియాకేసు కూటములోనే మార్పు సర్వరముగ గలుగవచ్చును.”

మాంటెగుగారు కార్యభారమును వహించిన తరువాతను వారికిని సభికారులకును నడచిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములలోని విషయములను నూహించుట కవకాశములు లేవు. కాని అందు శ్రీమతి బెజంతుగారి విమోచనమునకు సంబంధించిన విషయము లుండి యుండు నని యూహించవలసి యున్నది. బెసంతుగారి విమోచనము అధికారుల ప్రతిఘటనమునకు గారణంబు గాగలదని మెయిలు వ్రతీక ప్రకటించినది. ఈ బెడరింపులు మాంటెగు గారిని వారి ధర్మపథము నుండి తొలగించునని నమ్ముటకు వీలు లేదు. పుల్లరుగారి బెడరింపులు మోక్షప్రభువును వారి ధర్మమార్గము నుండి మరలింప లేక పోయినవి. కృతనిశ్చయమైన మాంటెగుగారిని మెయిలు వ్రతీక బెడరింపులు గాని అధికారవగ్రాభిమానుల బెడరింపులు గాని సంచలించజేయుట నని నమ్ముచున్నాము. చెన్నపురి రాష్ట్రీయస్థానసంఘము పంపిన తంత్రిసందేశము వలన నీ భావమే స్థిరపడుచున్నది.

“ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు రకలంబింప దలచిన కార్య విధానమును గూర్చి ప్రధాను మెయిలు వ్రతీక యొక్క బెడరింపులు జనలలో ఆగ్రహమును, అలజడిని గలిగించినవి. ఆంగ్లో హైందవులు ఎప్పటికైనా సంస్కరణ విముఖులగునా, నిర్బంధములకు సుముఖులగునా నున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యధికారమును బహిరంగముగ నిరాకరించుటకును, వీరిని సదాభిప్రాయ గావించుటకు సర్వప్రయత్నముల జేసెదమని బెడరించుటకును, అవకాశ మిచ్చినయెడల, నిజవరకే యుద్వేగపూరితమై యున్న భారతీయభిప్రాయమున నుద్రేకభావ మితీయించును. ప్రస్తుతస్థితి నెక్కుడు సందిగ్ధమై, క్లిష్టభూయిష్టమగును. అందుచే, ప్రభుత్వముపై హిందూదేశ విశ్వాసము గడలయుండునటులుగా హైందవాభిప్రాయ సహాయముతో ప్రస్తుతస్థితిని దృఢముగ నడుపుటకు లైటు ఆనరబిల్ ఇ. యస్. మాంటెగుగారు గోరబడుచున్నారు.”

ఇట్టి సందేశముల నన్ని ప్రదేశములనుండియు మాంటెగుగారికి బంపి, వారి సత్ప్రయత్నమునకు దోడ్పడుట భారతీయుల ధర్మము. ఆనిబిసెంటు గారిని, దేశీయమహాజన సభాహ్వన సంఘమువారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనుటచే హైందవాభిప్రాయము

ము సువ్యక్త మగుచున్నది. మాంటెగుగారి విషయముల నన్నిటిని గమనించెదరుగాక! కాని దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము పక్షమున రావు బక్ష్ దరు పి. త్యాగరాజు శెట్టిగారుపంపిన తంత్రివార్త అధికారవగ్రాభిమానుల కనుకూలముగ నున్నది.

“చెన్న రాష్ట్ర జాతీయ మహాసభాసంఘమువారు సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారును మీకు పంపిన తంత్రివార్తలలో ఆత్యల్పసంఖ్యాకు లగు బ్రాహ్మణుల అభిప్రాయములు మాత్రమే వ్యక్తీకరింపబడినవి. మేమా అభిప్రాయములకు నిశ్చితముగ ప్రతికూలాభిప్రాయమును గలిగియుండి, ప్రభుత్వాధికారమును, పరిపాలనా విధానములను ఆమోదించుచున్నాము. ప్రజలలో ఎక్కువమంది మహామూలవాదులును కాదు; బీసెంటుగారి శిష్యులును కాదు.”

వైన నుడివిన తంత్రివార్తయందలి భావములు విచిత్రముగ దోచకమానవు. స్వపరిపాలనమును గోరువారు ప్రభుత్వాధికారమును తిరస్కరించు వారు గారు. వారందరును బెజంతుగారి శిష్యులును గారు. సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు పంపిన తంత్రివార్త స్వల్పసంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణాభిప్రాయమును త్యాగరాయ శెట్టిగారి తంత్రివార్త యధిక సంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణేతరుల యభిప్రాయమును దెలుపుచున్న దనుట యతిసాహసము. సర్ సుబ్రహ్మణ్యము అయ్యరుగారి తంత్రివార్త స్వల్పసంఖ్యాకులైన విద్యావంతుల భావములను మాత్రమే వ్యక్తీకరించుచున్నదని యంగీకరించినను త్యాగరాయ శెట్టిగారి తంత్రివార్త యధిక సంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణేతరుల భావములను మాత్రము తెలుపుటలేదని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. మాంటెగుగారి రాకవలన దేశముకు శుభస్థితి గలుగుట కవకాశము లేర్పడుచున్నది. ఆ యవకాశములను సకలమతముల వారును దృఢములవారును దేశాభ్యుదయమునకై వినియోగించక నడ్డుకుడుట శ్రీ రామోకా లొడ్డి నటు లుండునని దేశాభిమాను లందరును గ్రహించుట వివేకము, ధర్మము.

సంగ్రామము.

సంగ్రామరంగమున ఆంగ్ల శ్రాంతి పై న్యాయు దలపెట్టి నది జర్మనుల పై న్యాయుల నెటులనయనను బహుమార్పుకే. పిక్కట వారి కంత్తులను భేదించుటకు కష్ట మేమాత్ర ముండదు. సముద్రతీరము ఆంగ్ల శ్రాంతి పై న్యాయుల వశమగునేమోయని, శత్రువులు ఆత్యంతమగు నాతురతి గనుబాటు చున్నారు. కాని పై న్యాయులు ఊడించిన కొలదిని జర్మనులు తమపంక్తులను రక్షించుట కష్టమగుననుట విచిత్రమే. ఎనెనునకు తూర్పు భాగమున పట్టుదప్పినవో బెల్జియమునంతను వదలివైచుట యెట్లు సంభవించునో, మూర్ఖజు ఎయిసేడులకు మధ్య నేబదిమైళ్లు పొడుగు ప్రదేశము తమ వశము దప్పినవో, ప్రాప్సుదేశము నంతను వదలివైచుట సంభవించునని జర్మనులకు భయముగలదు. అందుచే నీ రెండు ప్రదేశములను కాపాడుటకు తమ యావచ్చక్షిని జర్మనులు వినియోగించుచున్నారు. కాని యీ యత్నములలో ససంఖ్యాకులగు పై న్యాయుల గోల్పోవుచున్నారు. ఎన్ని దినము లీ తీరున పై న్యాయుల భరింపగలరు? ఎప్పుడో యొక సమయమునందు లొంగి తిరవలయును. అట్టి తరుణమునన్న మగుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. ఇమికోడిస్ డేముదగ్గరజరిగినయుద్ధము వర్జనుయుద్ధము జరిగినంతతీవ్రతతో జరిగినది. జర్మనులపక్షములు వర్జనుయొద్దకంటె నీ ప్రదేశమున నధికముగ నున్నటుల రూటరు; తెలుపుచున్నాడు. జర్మనులు ఆంగ్లముఖమున హావిరను కోర్టువద్ద తాత్కాలిక విజయము బడయగలిగిగాని, వెంటనే యా ప్రదేశము నుండి తిరుమబడిరి. శ్రాంతి వారిచే జర్మనులు హర్ష బిషేవద్ద తిరుమబడిరి. స్టాండర్డులో వాతావరణము ప్రతికూలముగ నుండుటచే, ప్రబలమగు సంగ్రామము ఇరుగకపోయినను, ఆంగ్లేయుల యుత్సాహ మేమాత్రము దగ్ధలేదు.

ఇటలీవారి విజయములు ఉత్సాహకరములుగ నున్నవి. గోరిజియా, ట్రాల్వినోల మధ్యనున్న బానిసిజ్జాయను సున్నత భూమినుండి ఆస్ట్రీయనులు ఇటలీ యనులచే దరుచుబడిరి. ఆస్ట్రీయనుల కమితములగు పైనిక నవ్వుములు శంభవించెను. ఇటలీయను లనుకొనిన దానికన్న విజయములు శ్రీముగ బడయచున్నారు. కార్స్ విసాంజోలపై నవసక్రందనము జయప్రదముగ కొనసాగినవో, ఆస్ట్రీయా విచ్చిన్నము

ద్వారా ప్రారంభమగుచు యూహించవచ్చును. ఇట్టి వారి యుద్ధసన్నాహముచే, ఆస్థిమయములను తమ వైద్యులను రుమేనియన్లకునుండి సత్వరముగ దీసికొని వచ్చుచున్నారు. జర్మనులగుడ తమవైద్యులను ఆస్థిమయముల సహాయము బంపుచున్నారు. శత్రువైద్య పంతులబల హింసకు గాగించుటకు ఇటాలియనుల విజృంభణను దోడ్పడుచున్నది. రుమేనియన్లై శత్రువులయొద్ద నీమూలముగ దగ్గవచ్చును. రుమేనియనులు మాల్డేవియాను రక్షించుటకై తీవ్రముగ బోరాడుచున్నారు. మాల్డేవియాను రక్షించగలుగుదుమని రుమేనియనులకు సమృద్ధిగ గలుగుచున్నది. ఇటాలియనులయొద్దనే, రుమేనియనుల కొరక నెరవేరవచ్చును.

రష్యాపై యొకడు ఉత్సాహకరముగ లేదు. హారులాండువద్ద జర్మనులు అవసన్నుడనము ప్రారంభించిరి. జర్మనులు డ్యూయినానిని దాటి కువైఫర్ మేచును గ్రామమునాక్రమించిరి. ఈగ్రామము రీగాకు ఆస్థిమయములకు సున్నది. మిటోచు బోవు మాక్సును గూడ శత్రువులు అవసన్నుడనము జరుపుచున్నారు. రీగా అభాతములలో రష్యావారుల దీసికొని వచ్చుచున్నారని చెప్పబడినది. రుద్యును వైద్యులు లన్న ప్రస్తుతితో జర్మనులు తాత్కాలిక విజయముల బడయుట సహజము. కాని జర్మనుల యవసన్నుడనము రుద్యునుల కొక గుణపాతము జెప్పవచ్చును. శత్రువులవలన వాటిల్లు సహాయము ప్రబల మయిన దనియు, అలసహాయము చేపొందుట గాని సంధి ప్రయత్నముల గావించుట గాని దేశానర్థమనియు రుద్యునుల కీ సమయమున గోచరము గావచ్చును. రుద్యును వైద్యాధిపతీయగు కార్నిలాఫ్ గారి హెచ్చరిక యందు సత్యము గలదని యనుభవ పూర్వకముగ చెలియగలదు. ఈ సమయమున స్టావోకము సంధిసభను, జరుపబడంద నిలిపివేయుట రుద్యును సాంఘికము నిజస్థితిని గ్రహించుచున్నారనుటకు తాత్పర్యము. ఆంగ్ల దేశమునందలి గనులలో బనిజేయువారును, రైల్వేవారును స్టావోకమున వాంఛనీయులు కాదని తీర్మానించుచుండిరి. ప్రేమయూనియను సభవారు గూడ వ్యతిరేకభావము గనులనుబుచ్చుచున్నారు. శత్రువుల దురహంకారము నడచుటకు నిజయమే సాధనము. అటు పిమ్మట సంధిమాట తలపెట్టుట భావ్యము. ప్రస్తుత లక్ష్య మంటియు సంగ్రామమునై నుంచుట యవసరము.

జర్మనులు విమానములనుండి యగ్నిగోళముల వైచుక్రూరకార్యము నింకను మానలేదు. కెంటువైని, దోవరువైని శత్రువులు అగ్నిగోళముల విసరిరి; గాని నష్టము అత్యల్పము. వానపీఠను జర్మను నాకాధిపతి జలాంతరగాములచేత, ఆంగ్ల దేశము ఓడింపబడనని దంభియుల పలుకుచున్నారు. ఇంకను కారణము లేకపోలేదు. నిరాశజెందిన జర్మను ప్రజల కుత్సాహము గలిగించుట ప్రధమ కారణము. బ్రిటిషు నాకాదళము వారు అంతర్గాముల యుద్ధద్రవము నడచుట కుపయోగించెడి సాధనములను బయట పెట్టుటకై యుద్ధద్రవము గలిగించుట రెండవ కారణము. ఈ దంభియులు అగ్ధరహితములని తెలుపుటకు సుత్తర సమద్రమున జట్లండుకు లైగ వాల్ల శత్రునాకలు ఆంగ్లనాకలచే ముంచబడినవను వారయే దగిన ప్రత్యుత్తరము. శత్రునాకలు ఇటువేదలకుండ ఆంగ్లనాకలు ఆపివైచుచున్నవి.

సంగ్రామ ఫలితమును గూర్చి, హ్యూమానిటీయను ప్రేమిని వార్తాపత్రికలో మిత్రమందలి వారి సభానివేదికము ప్రచురింపబడినది. అందులో నీ సంగ్రామము ప్రపంచమున అఖరు యుద్ధముగ పరిణమింపవలెనని తెలుపబడి యున్నది. అందుకు జర్మను నిరంకుశ మడగుటయే మార్గము. కావున గమ్యస్థానము చేరువరకు మిత్రమందలివారు సంగ్రామము జాలింపరనుట తథ్యము.

సందిగ్ధతరణము: ఆంధ్రులక ర్తవ్యము

స్వరాజ్య సంక్షేమము ఖండాంతరములయందు గూడ వ్యాపించినది. హిందూదేశము నంతయు మాత్రమే ప్రభావము గావించినది. స్వరాజ్యనివాద మాలించియే మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు వెదలి వ్యాపారమునగుచునని ప్రచురించి యుండిరి. భారతీయుల వాంఛను ఫలప్రదమగు దినము విశేష దూరమునందు లేదు. స్వరాజ్యవాంఛ ప్రాబల్యము జెందినపుడు దుడయించిన బ్రాహ్మణేతరీద్యమగునాడ, బ్రాహ్మణేతరసభలో స్వపరిపాలనాదర్శమును గురికరించినది. స్వపరిపాలనా విధానమును దయార్థజేసినది. అందులో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునుగలిపి దేశీయ మహాజనసభా విధానముతో దాదాపుగ నేకీభవించినది. బ్రాహ్మణేతరీద్యమము జాతీయోద్యమ ప్రవాహమునకు కాఖయే యని నిరూపించినది. మహమ్మదీయుల జేరదీసిన విధమన, బ్రాహ్మణేతరుల నాహ్వానము జేయుచున్నారు. వికమత్యమును వెంపొందించుటయే నీ తరుణమున ముఖ్యసంకల్పము. భారతీయులలో నెవరికెక్కువ ప్రాతినిధ్యమున్ను, మునిగిపోవున దేది? స్వపరిపాలనము బొందుట మన యాశయము. జాతీయ పరిణామములో, స్వపరిపాలనా లాభముల ననుభవించుచున్నవరకు, సంఘ ప్రాతినిధ్యపు హెచ్చుతగ్గుల గమనింప నవసరములేదు. స్వపరిపాలనా నూత్రముల నంగీకరించిన పిమ్మట వివరముల నెటు

లైనను పరిష్కరించిన వచ్చును. వివాదముల కీ సమయమున జోటులేదు. మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు జాతీయోద్యమమునకు సుముఖత జూపుచుండగా, మొక్కరాష్ట్రములోని హిందువులు తమలోని తగవులను పరిష్కరించి కొనలేకపోవుట హాస్యాస్పదముగ నుండును. బ్రాహ్మణేతరీద్యమ నివాదము, డాక్టరు పట్టాభి నీతానామయ్య గారివంటి జాతీయ వాదులను చెరియొగ్గునటుల గావించినది. డాక్టరుగారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు మంగీకరించిరి. రాష్ట్రీయశాసనసభలలో నేతీయమహాజనసభావిధానమున 125 సభ్యులలో 100 మంది సభ్యులు నిరాజితులుగ నుండుననునని నిరూపింపబడినది. ఈ మాన్యులో 25 మంది సభ్యులు బ్రాహ్మణేతరులుగ నుండుటకు డాక్టరుగారింగీకరించి, యందు కనుభగ విధానము కొకదానిని బ్రచురించిరి. మ్యూండియా పత్రికగూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు సభ్యులముల జూపుట లేదు. జాతీయోద్యమమునకు బలము సేగునట్టి కార్యమునకు గడంగుటకు, ప్రజానామకులు వెనుదీయరు. పరాధీనత జెందియున్న హిందూదేశమునందు గాజీయ కత్తులు ప్రబలుట జాతీయ దౌర్బల్యమునకే కారణమగును. స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమునుభవించునపుడు, రాజకీయ కత్తులు ప్రబలుట, కొంతవరకు శ్రేయోదాయకమని, ఆంగ్ల దేశచారిత్రము కలన నేర్పికొనవచ్చును. అధికారము చేపొందవచ్చున అంగీకరణములు బెంచి కొనుట, హానికర నని వేరుగజెప్ప నవసరములేదు. ఇందుచే గమ్యస్థానము చేరుటకు ప్రతిబంధకముల గల్పించుట దప్పవేరలాభ ముండబోదు. ఆంగ్లదేశమున గూడ ఘోరసంగ్రామము సంభవించినపుడు, రాజకీయ భేదములన్నిటిని దొలగించుట యవసర మయ్యెను. స్వరాజ్యాంగోశన మొకవంక ఫలప్రదమగు ననునాశలు బాడెనుచుండ, బ్రాహ్మణేతరీద్యమము జాతీయోద్యమమునకు భంగము గలిగింపవలెంద జాతీయ నాయకుల మన్ననకు బాత్రునగుట జూడ, ప్రజాశయములు కార్యనిర్ధారి జెందుటకు సరణ నుగదెంచుచున్నదని, యూహింపవచ్చును.

ఈ సమయమున ఆంగ్లీద్యమ మేస్థాన మాక్రమించుచున్నదో ముందు వెనుక లాగయుట నవసరము. భారత జాతీయసభ నిర్మాణమునకు, ఆంగ్లీద్యమము పునాది యని ఆంధ్రులు మన పూర్వకముగ విశ్వసించుచున్నారు. భాషైక రాష్ట్రవిభాగము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తెట్టిని కొటవలె నుండునని యనేకమామలు స్పష్టపరప బడినది. రాష్ట్రవిభాగము చేతనే దేశభాషల మత్రేజము గలుగుననియు జాతీయ స్వపరిపాలనము సుసాధ్య మగుననియు జూపబడినది. ఆంగ్లీద్యమ సంక్షేమము ఆంధ్రులలో మాత్రము నిలిచియుండలేదు. ఆంగ్లీద్యమము హిందూదేశము నందు వ్యాపించుటకు గావించిన ప్రయత్నము లింతవరకును అత్యల్పము లయినను, ఉద్యమ నూత్రము లక్కడక్కడ నంగీకారమును బడయుచునే యున్నవి. మహారాష్ట్ర స్వరాజ్య సమితి వారు తమ స్వపరిపాలనా విధానమున రాష్ట్ర విభాగ నూత్రము నిమిద్దీ యుండిరి. ఆంగ్ల భాషా ప్రాబల్యమునే లక్ష్యమునం దుంచుకొనిన టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆగస్టునెల 29 వ తేదీ పత్రికలో దేశ భాషావాదబలము సెప్పికొనినది. ఆంగ్లభాషలో విద్యను నేర్చుట యవసరమై, పరిపాలన ఆంగ్లభాషలోనే జరుపునంత వరకును, ఆంగ్లభాషను బాగుగ నేర్పక పీలులేదని టైముస్ పత్రిక వాయుచున్నది. ఆంగ్లభాషలోనే విద్యనేర్చుట యవసరమని గ్రహించి, ఆ భాషలో ప్రావీణ్యత జెందుట యవసరమని తలచునపుడు, బాలని కంత త్వరలో నాభాష నేర్పినంతవరకు విద్యను పత్రికాభి ప్రాయము. “ఈ సత్యమును దేశ భాషాభిమానులు గ్రహించియే, దేశ భాషలలోనే విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపింపవలయు ననియు, భాష నాధారపరచికొని రాష్ట్రవిభాగము గావించి, యందు మూలమున దేశభాషలలోనే పరిపాలనము జరుపవలయు ననియు, నివేదించుచున్నారు. ఈ కోరికలో విరుద్ధ మెంత మాత్రమును లేదు. తర్కప్రణాళికి దేశభాషావాదుల సిద్ధాంతమే తాళియుండును. విశ్వవిద్యాలయములలో విద్యను విదేశ భాషలలో నేర్చుచుండగా, పరిపాలనము విదేశభాషలలో జరుగుచుండగా నెకండరి సాతకాలలో మాత్రము విద్యను దేశ భాషల మూలమున గలుపవలయునని యుచువుట సహేతుకము గాదని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాసినది. దేశభాషలలో విద్య నేర్చుటకును, పరిపాలనము దేశభాషల మూలమున కొనసాగించుటకును, భాషైక రాష్ట్రవిభాగము సాధనమని టైముస్ పత్రిక గూడ యంగీకరింపవలసి వచ్చినది. ఆంగ్లీద్యమ మీ సత్య ప్రచురణమునకే గదా యుద్ధవిల్లినది?

ఆంగ్లీద్యమదర్శములను మున్యక్తపరచిన పిమ్మట, నెవరును అంగీకరింపకపోరు. ఆంధ్రులకున్న బోధము, అదర్శములయందుగాదు. వీరు కార్యదీక్షయందుమాత్రము వెనుకంజ వేయుచున్నారు. గలిగించిన దానికి వగచి పనిలేదు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారిదేశమున కరుదెంచుచున్నారు. అన్ని సంఘములను మేల్కొని, వారికి తమ యాశయముల నివేదించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నవి. ఆంధ్రు లీతరుణమున త్వరలో సమావేశమయి, ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి విచారించుట యత్నింపవచ్చును. భరతవంశమునందలి రాష్ట్రముల వారి కంతస్వయంత్ర ఆం

ధ్రుల గంభీరనివాదము గలిపి మేళింపబడు యవసరము. ఆంధ్రులు గూడ జాతీయోద్యమాభిలాషులయి యున్నారని యటలేదు. స్వపరిపాలనా విధానమును, భాషైక రాష్ట్ర విభాగ సమస్యను జేర్చి, సంస్కృతికరమగు విధానమును ఆంధ్రులు సంసిద్ధముగావింపవలయును. ఆంధ్రుల సంక్షేమము హిందూదేశమునందలి రాష్ట్రముల యందును వ్యాపింప జేయవలయును. మహారాష్ట్రము, విహారీలు, మధ్యరాష్ట్రముల వారు, ఓఢ్రులు, మంగదేశీయులు ఆంధ్రుల సంక్షేమము నంగీకరించెదరు. దాక్షిణాత్యులు గూడ రాష్ట్రవిభాగ సమస్యకు విముఖత జూపుట లేదు. వారిలోని ప్రముఖు లీ నూత్రము నంగీకరించియే యున్నారు. దేశీయుల తోడ్పాటుతో మాంటాగూ గారిని సందర్శింప కలెను. ఆంధ్రులు సందర్శింప కలెను. ఏకాగణముచే నయినను, అట్టి తోడ్పాటు లభ్యముగాక పోయినచో, ప్రత్యేకముగ నయినను ఆంధ్రులు తమ వాంఛలను వ్యక్తీకరించుట కింతకన్నను మంచి తరుణము లేదు. సందిగ్ధ తరుణములు జాతీయ జీవనమున నరుదుగ గాల్పించును. అట్టి యమూల్య తరుణముల నుపయోగించుకొనక వదలివైచిన, నవి మరల లభింపవు. బ్రాహ్మణేతర స్వపరిపాలనోద్యమముల కార్యక్రమము ఆంధ్రులకు మార్గదర్శియగుగాక! ప్రపంచము స్వాతంత్ర్య వాతావరణ పూరితమై యున్నపుడు, ఈ యుద్ధమములు వెలువడి, తమ మనస్థానము జేరుటకు యావచ్చుకొని నిలియొగించుచున్నది. స్వపరిపాలనోద్యమము ప్రభుత్వము వారిని రాజకీయ సంస్కరణముల సేవగ గొనుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరీద్యమము జాతీయ నాయకులను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున కంగీకరింపుదని వాంఛించుచున్నది. ఈ రెండు కోర్కెలను సఫలము లగుటకు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఆంధ్ర బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

గోదావరిజిల్లా రామచంద్ర పురములో ప్రాధేసరు రామమూర్తి నాయుడుగారి విందు సందర్భమున జరిగిన బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశపు కృత్తాంతము వేరొకచో ప్రచురించినాము. ఆ సమావేశమునకు గౌరవనీయులగు రావు బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారగ్రామసాధిపత్యము నహించిరి. త్వరలో నాత్మసర్కారుల బ్రాహ్మణేతర సభ జరుపుటకు నిశ్చయింప బడినది. ఆ సభను సమకూర్చుటకై ప్రయత్నముల సలుపుట కొక తాత్కాలిక సంఘ మేర్పడినది. హనుమంతరావు నాయుడు గారును, కొమ్మిరెడ్డి కేశవమూర్తి నాయుడుగారును ఆ సంఘమునకు సంయుక్త కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. సభను దసరా పండుగలలో కాకినాడ పురియందు జరుపుటకు ప్రయత్నముల జేసెదరని తెలియుచున్నది. వై సంఘమున కాకర్ల పూడి రామచంద్రరాజు బహదూర్ గారును, రావుబహదూర్ వెంకటరత్నము నాయుడుగారును, రావు బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారును, ప్రాధేసరు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు మొదలగు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి. ముందు జరుగనున్న బ్రాహ్మణేతర సభ జయప్రదమగు గాక యని కోరుచున్నారు.

బ్రాహ్మణేతరీద్యమము కాఖోద్యమములకన్న విశాల దృష్టిని గలిగియున్నది. కమ్యూ, రెడ్డి, వెలరు, వైశ్య విశ్వ బ్రాహ్మణాది సాంఘికల సభలు ఆంధ్రదేశమున ననేకదినములనుండియు జరుగుచునే యున్నవి. ప్రతికాఖయు తమ సాంఘికల యభివృద్ధికి పాటుపడ మొదలిడినపుడు జాతీయాభివృద్ధికి ఖుకాలమునజయప్రదముగగొనసాగుననియూహించియే, కాఖసభల ననేకమారులు అభివృద్ధికి యుంటిమి. కాని ప్రతి కాఖయు తన యభివృద్ధికి మాత్రమే కృషి సలుపుచు, జాతీయదర్శమును మరచిన యెడల, జాతీయకమత్యమునగు బదులు జాతీయ వైషమ్యములు ప్రబలగలనని యూహింపవచ్చును. ఈసత్యమును మునగాల జమిందారుగారు నెల్లూరిలో జరిగిన రెడ్డిమహాసభముందు దృక్పద్యము గావించియున్నారు. అందుచే నీ కాఖసభ లన్నిటికిని కూడలిస్తాన మగు నొకసభ నేర్పాటు గావించిన యెడల, విశాలాశయములు లక్ష్యమునందుండి జాతీయోద్యమకు బలము కలిగింపగలవు. అట్టి మహాసభ ఆంధ్రమహాసభయే యని యూహింప బడినది కాని ఆంధ్ర మహాసభ యన్ని మతములవారికిని అన్ని శాఖల వారికిని సమానవేదికయగుటచే, బ్రాహ్మణేతర కాఖలకు మాత్రము కేంద్రస్థానముగ నుండుటకు ప్రత్యేకసభ యవసర మని కాన్నియచున్నది. అందుచే బ్రాహ్మణేతరకాఖల కన్నిటికిని కేంద్రస్థానముగ నుండుటకు బ్రాహ్మణేతరసమావేశము వాంఛనీయమని వేరుగ నొక్కినకాక్షింప నవసరము లేదు. బ్రాహ్మణేతర మహాసభలో పాక్షికులుకు క్షుత్రియులు మొదలు పంచమశాతుల వరకును హక్కుగలదు. బ్రాహ్మణులు స్వల్ప సంఖ్యాకులు. వారి ప్రత్యేక సభలను జర్పించుటకై బ్రాహ్మణ మహాసభ నేర్పబడి, బ్రాహ్మణుల లోని యంతఃకాఖాసమ్మేళనమును గావించుటకును బ్రాహ్మణుల ప్రస్తుతస్థితి నుత్తేజవంతముగావించుటకును ప్రయత్నముల సలుపవచ్చును. బ్రాహ్మణుల వదలివైచిన బ్రాహ్మణేతరసభ మిగిలిన హిందూజాతి కంతకును

చిత్తూరు గవర్నమెంటు వక్కిలు రావుబహదూర్ బి.
సి. రాఘవయ్యగారి జ్యేష్ఠపుత్రులగు శ్రీయత బి.సి శంకర
నారాయణఅను నతడు గడచిన 23వ తేదీ బ్రహ్మాండునుండి బాం
లాయి మార్గమున చిత్తూరికి మరలివచ్చెను. ఆచ్యుట బారిష్టరు
పరీక్షను పూర్తి చేసుకొనిరి. బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి అను
తరగతుల పరీక్షలలోను జయము సొంది కొన్ని బహు
మానములున్న బడసి మిక్కిలి ఖ్యాతిలో వచ్చియున్నారు.
ఆచ్యుట “అశ్వినయ్య వాలంటియరు కోరు” అను సంక్షణ్ణిక నేప
లోనుజేరి కొంతరణరంగ ప్రతిద్యయనవలంబించి యున్న వారు.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

వెంట్రప్రగడ గ్రామమునందు దొంగతనము లెక్కువయినవనియు అధికారులు తగు జాగ్రత్త దీసి కొనవలెననియు వెంట్రప్రగడనుండి యొకని లేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

తెనాలిలో ఈ పూర్వ గ్రామమున నిప్పటికి సుమారు రెండుమాసములనుండి పశువులకు జబ్బువచ్చి సుమారు 100 పశువులు కష్టమై పోయినవి. ఇంకను మరికొన్ని పశువులు జబ్బుయందున్నవి. అందువలన జనలు విచారము మొందుచున్నారు.

కడచిన ఆదివారమునాడు బందరు స్వరాజ్యసమితి సభ ధాక్షిణ్య పట్టాభి శీతా రామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. నిర్బంధావాస శిక్షల నాశనమును సాత్వికనిరోధ ప్రత్యేక నందలు బూచనలెననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్రమహాజన స్థాపితోపసంఘసభ. మై సంగుము వారిసభ సెప్టెంబరు నెల 16వ తేది ఆదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు చెన్న పట్టణములో ఆంధ్రప్రతికాకార్య స్థానమునందు జరుపబడినది.

తెనాలిలోని కన్యకాపరమేశ్వరీ పుస్తక భాండాగార ప్రథమ వార్షికోత్సవము గతనెల 26-వ తేదీన కన్యకాపరమేశ్వరీ సుత్రములో తూనుగుంట రామసామిశ్రేష్ఠి ది. ఎ. వి. యర్గారి అధిపత్యముక్రింద జరిగెను. పలువురు పర్యవేక్షించిరి.

గుంటూరు జిల్లా ప్రతిపాదనపోస్టు, చినకోండ్రపాడు గ్రామమున నెలకొల్పబడిన “శ్రీ భోగిభూషణ పుస్తక భాండాగారము” యొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవమును నూతన గృహప్రవేశమును, 8-8-1917-వ తేదీన జరుగబడినది.

వెదనందిపాడు గ్రామమునందు స్థాపింపబడిన జ్ఞానాభివృద్ధి పుస్తక భాండాగారము కొంతకాలము బాగుగా పని చేసి ఇప్పుడు బాగుగ పనిచేయుట లేదనియు విద్యార్థిమూలము దానిని పునరుద్ధరింపవలెననియు ఒకని లేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

బళ్లారిలో బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థి సంఘ మొకటి గత నెల 1వ తేదీనుండియు తెరువబడినది. దీనియందు దొక పుస్తక భాండాగారమును పతనమందెనునుకూడ గలవు. ఉచితముగ విద్య చేర్చు గాత్రపాఠశాల యొకటికూడ యేర్పఱుపబడినది. నిన్ను శాతులనుకృద్ధి చేయుటయే సంఘమువారు ముఖ్యోద్దేశము.

గతనెల 19-వ తేదీన గోదావరి జిల్లా రాజవోలు తాలూకా పాశ్చాత్యుడి లంక గ్రామమునందు గ్రామవాసులందరు “గ్రామ సంఘము” అను పేరు ఒక సంఘమును కొడవర్తి వెంకయ్యగారి యధిపత్యము క్రింద స్థాపించిరి. “శ్రీశీతారామాంజనేయ ధర్మపుస్తక భాండాగారము” అనునామమున ఒక లైబ్రరీ కూడ ఏర్పాటు చేయబడి 100 పుస్తకముల సంఖ్యతో స్థాపింపబడినది.

ఈనెల 26 తేది సోంపేట గ్రామమున కృష్ణాజిల్లా ఆకుపీడువాస్తవ్యులగు వడ్డమాని కామశాస్త్రిగారి యధిపత్యమున సభ జరుపబడినది. అందు తిత్తి బలరామయ్యగారు భాండాగారములు జరుపు కార్యపద్ధతుల గూర్చి బోధించిరి. పిమ్మట కాన్పులుగారు “భాండాగారముల ప్రయోజనములు” అందువలన జనసామాన్యమునకు గలగు జ్ఞానాభివృద్ధిని గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

గంటాము మండలములోని సోంపేట గ్రామమునందు గేదెల కృష్ణమృగారితే “సత్యంగవర్ధనీ సమాజము” అను నామముతో ఒక గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. గ్రామములో గల వైత్యులు భూకామంతులు ఈ సమాజమునందు అభిమానము గలవారై తమలో దాము చందాలను వేసికొని రు 350 లు వెచ్చించి ఒక భవనము నిర్మించిరి. గ్రామములచే 270 గ్రంథము లుచితముగ నొనగబడిన సమాజపక్షమున గాత్రపాఠశాల స్థాపింపబడి యున్నది.

కడచిన గురువారమునాడు చిత్తూరు జిల్లా చిరుతని తాలూకా చివ్వాడ గ్రామమున “జయలక్ష్మి” పుస్తక భాండాగారమును పేరిట నొక గ్రంథాలయ మేర్పఱుపబడినది. ఆంధ్ర ప్రతికా సహాయసంపాదకులగు కోటంరాజు పున్నయ గారచటకు విచ్చేసి ఆకార్యమును నెరవేర్చిరి. “విజ్ఞాన వ్యాపకము - భాండాగారములు” అను అంశముమీద సుపన్యాసము గావించిరి. సభలో గూడిన పల్లెటూరి వారందరును చాల నానందించిరి. తగు ధనసాహాయ్యము జరుగునని వారి యుత్సాహపూరిత వాక్యములబట్టి తెలియవచ్చెను. ఈవిషయమై కన్యకామధుస్థ ది. రామానుజ రెడ్డిగారి రెంతయును సుతిపాత్రులు.

రామచంద్రపురమున ప్రాఫెసరు రామమూర్తిగారు విందుచేసిరి. రాజాగారి భవనము నిండిపోయినది. రామమూర్తి గారి బాండు మోగింపబడినది. గౌ. గావుబహద్దరు కొమ్మరెడ్డి నూర్య నారాయణ మూర్తినాయుడు గారధ్యక్షత వహించిరి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి గారును గామారాయణింగారును పంపిన తంతివాద్యము చదువబడినది. కొయింబుత్తురులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభను గురించి ప్రాఫెసరు రామమూర్తిగారు తమ యభిప్రాయములను తెలిపిరి. ఉత్తరసర్కారులలోని బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశమును జరుపుట అవసరము గాన అందులనుగూర్చి ఇతర జిల్లాల నాయకుల నాలోచించి త్వరలో కట్టి సమావేశమును జరుపుట కొక తాత్కాలిక సంఘము నేర్పరుచుటకు సభ్యులందరు సంగీకరించిరి. తాత్కాలిక సంఘ మేపరు పబడినది. శ్రీ శ్రీ రాజా కాకర్ల పూడి చినరామచంద్రరాజు బహద్దరుగారును శ్రీ శ్రీ రాజా కాకర్ల పూడి వేంకటరామచంద్రరాజు బహద్దరుగారును గావుబహద్దరు ఆర్. వేంకటరత్నమునాయుడుగారును గౌ. గావుబహద్దరు కొమ్మరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారును పరిమిత ప్రకాశనామముగారును ప్రాఫెసరు రామమూర్తినాయుడుగారును మరికొందరును సభ్యులుగా చేరి, ఎం. హనుంత రావునాయుడుగారును కొమ్మరెడ్డి కేశవనారాయణమూర్తినాయుడుగారును కార్యదర్శులుగ నియోజింపబడిరి. దసరాలో కాకినాడలోనే సభ జరుగవచ్చును.

ప్రకటన.

మహారాజ రాజశ్రీ గుంటూరుజిల్లా కోర్టు వారిసముఖమునకు

os 433
1915

పుచ్చా శీతారామయ్యగారి దత్తు కుమారుడు లక్ష్మీనారాయణ మైనరై నందున గా తండ్రి చిన్నలక్ష్మీనారాయణు ఎదిరి

పుచ్చా లక్ష్మయమ్మ రెస్పాండెంటు ఈ నెంబరులో కోర్టువారి పుత్తరువుప్రకారము యేర్పర్చబడిన రిశీవరుగారు యీ దిగువ తప్పిలు దాఖలా మైనరు పిటీషనుగూ హక్కు భుక్తములు గల స్థిరాస్తిని మైనరు అచ్చవలసిన డిక్రీ జాకీలు తీర్చుటకుగాను తెనాలి తాలూకా శిరిపురం అగ్రహారం గ్రామములో పిటీషనురు ఇంటి వద్ద ది 27-9-17 తేదిన వగలు 11 గంటలు లగా యితు వేలం ప్రారంభించి మూడురోజుల వరకు వేలం పాడించబడును. ఈ దిగువ యేర్పాట్లకు సమ్మతించిన వారలు కొనుగోలు చేయవలసినది గా కోరుచున్నాను.

1. ప్రతి అయిదుము వేరువేరుగా వేలం పాడించబడును.
2. వేలంపాట పెట్టదలచినవారు పాట మొత్తములో 1/2 వంతు ధరావతు రిశీవరు గారివద్ద అప్పుడే చెల్లించవలెను.
3. ఆఖరు పాటదారు వేలం అయిన 15 రోజులలో శేషించిన మొత్తం గుంటూరులో రిశీవరు గారి వద్ద చెల్లించవలెను.
4. పిమ్మట గుంటూరు జిల్లాకోర్టు వారు అట్టి వేలమును మంజూరు చేసినపిమ్మట శేల్ సర్టిఫికేట్సును రిశీవరుగారు వ్రాయించియిచ్చెదరు.
5. ఒక వేళ మంజూరు కాని శేలునుగురించి దివాజియాకాబడిన మొత్తముకు వడ్డీలేకుండా కొనుగోలు దారుకు వాపసు చేయబడును.
6. ధరావతు కట్టినపిమ్మట వింతకాలములో శేషించి వేలం మొత్తము చెల్లించక తప్పినయెడల ధరావతు వైకమును వాపసుచేయక పోగా తిర్గి వేలం వేయించి, నష్టం ఖరీదుదారు వల్ల వసూలు చేయబడును.
7. దిగువ నుదహరించిన భూముల విషయమై దెలియవలసిన హంశములు రిశీవరు గారి ఆఫీసుకు వచ్చి విచారిం చుకొనవచ్చును.

8. వేలం మంజూరుఅయిన పిమ్మట శేలు సర్టిఫికేట్సు పొందుటకున్నా స్వాధీనము చేసి కొనుటకున్నా ఖర్చులు కొనుగోలు వారే భరించవలెను.

డిమాండ్ నెంబరు	పల్లం	మొక	వరా
9	" "	4 22	శిరిపురం
10	" "	6 80	అగ్రహారం
12	" "	0 80	గ్రామం
13	" "	1 82	తాలూకు
15	0 60	" "	భూములు
17	0 45	" "	
20	" "	5 80	
21	" "	6 5	
23	" "	6 48	
24	" "	7 10	
26	" "	7 40	
27	" "	5 70	
28	" "	2 30	
29	" "	5 31	
30	" "	3 90	
31	" "	2 77	
33	" "	7 95	
34	" "	6 90	
35	" "	6 26	
37	1 17	4 11	
38	3 44	" "	
40	2 20	" "	
42	4 90	" "	
48	1 25	" "	
51	2 0	" "	
58	" "	3 71	
59	1 45	" "	
60	" "	3 50	
62	" "	2 77	
63	" "	8 50	
64	" "	5 28	
65	" "	5 65	
66	" "	4 70	
67	" "	1 85	
68	" "	7 0	
69	" "	6 60	
70	" "	8 80	
71	" "	3 89	
72	3 26	1 74	
73	5 38	3 12	
74	5 2	1 83	
75	7 40	" "	
76	5 0	" "	
77	3 57	" "	
78	8 40	" "	
79	3 75	" "	
87	3 55	" "	
88	3 95	" "	
90	3 52	" "	
91	0 75	" "	
123	" "	7 4	దంతలూ
124	" "	10 4	రు గ్రామం
125	" "	3 41	తాలూకు
127	" "	0 40	భూములు.

గుంటూరు. } మేడూరు సదాశివయ్య,
వి. పి. వి. ఎల్.
జిల్లాకోర్టు క్లర్క్.

స్వదేశోద్యమము.

(పెద్దపల్లె లక్ష్మీ సృసింహముగారు, తెనాలి)

చదువరులకు వినుకను గలిగించు వనభీతి నాకున్నను స్వదేశోద్యమాన క్రిందను చుండుటచే నింకను వ్రాయఁ బూనినాడను. 16-8-17 తేదిగల "ఆంధ్రపత్రిక" సంచిక లో 5వ బార్ని బద్ధవుడే గారి అభిప్రాయము కొంత నాంధ్రీ కరించినట్లుంటిని. కాని వారు ప్రచురించిన (Report on the Old Records of the India Office) అను గ్రంథము యొక్క 59 వ పుటయందు వ్రాగావనిన విషయము నాంధ్రీకరించి యీగ్రంథ వ్రాయుచున్నాను. ఆంధ్రీకరణమందలి లోపములనుండి యందలి యంశముల నన్నింటిని స్వదేశోద్య మావక్తరులగు చదువరులు గమనించెదరని వేడుచున్నాడను. సర్వార్థబద్ధవుడే గారిట్లు వ్రాయుచున్నాను:

"గోపనలయొక్క యుగంతుకు పూర్వముగను బాబిని నియంతులు, అశ్వీర్యముల యొక్కయు కాలమునుండి ప్రసిద్ధి పడెన నలువుగను అడ్డుముగను (రంగు) పట్టెలు కలిగినట్టియును, నిలువుగల గాని అడ్డుముగ గాని పట్టెలు కలిగినట్టి యును, అచ్చటచ్చట (రంగు) పట్టెలు. కలిగినట్టియును, పూలుకలిగి నట్టియును వీని స్వలికంతుకు మిగుల సాగముగ యావత్తును తెలుపు (రంగు) కలిగినట్టియును, డక్కా మట్టిను (వస్త్రము)లు ప్రథమమున క్రిందిగా కంపెనీ వారివలన 1660 సం॥ 1670 సం॥ ముల బద్ధవుకాలము నుండి యింగ్లండునకు సరా సరిగ యెగువతి చెయ్యబడసాగెను; అప్పుడొక డక్కా (పట్టు ము) నుండి యెగువతియైన వస్త్రముల కిమ్మతు 10,00,000 పానులయ్యెను. వానినియెగువతియెటకు ఆకంపెనీవారునిశేష ప్రోత్సహముచ్చిరి; కాని, 'వెట్టింగ్ హామ్' లో నేతనిమి త్తము "మ్యాల్ కెన్సి" అనుయంత్ర ముపయోగము లోనికి వచ్చిన 1785 సం॥ ములోను, రెండు సంవత్సరముల తర్వాతను డక్కావస్త్రములను పోలీసుల (వీరును (వీవుల) లో 5,00,000 మట్టికానులను (యంత్రసహాయముతో) తయారుచేసి నపుడే వానికి (అనగా డక్కా వస్త్రములకు) అంతముకలిగినది. గ్రేటు బ్రిటనులో వస్త్రములను తయారు చేయు వారికి డక్కాలోని నేల గాంధ్రవలన పోటీలేకుండ చేయవలసిగదిగా (యింగ్లండులో) ఆండోళన మొనర్చువైసం దుని యాడియానుండి వచ్చెను. అన్నియులు (లేక, దూది) వ వస్త్రముల (వెల) మీద నూటికి 75 వంతున నొక పన్నును విధించిరి. అందువలననే యీ దేశము (అనగా యింగ్లండు)కు 1787 వ సం॥లో 20 లక్షల రూపాయల విలువగల డక్కా వస్త్రములు ఎగువతి అయినను క్రిమేణ తర్వాత 1807 వ సం॥ లో 8 1/2 లక్షల (రూపాయల) విలువగలవియును, 1813 వ సం॥లో 3 1/2 లక్షల (రూపాయల) విలువ గలవి యును (డక్కా వస్త్రములు) వచ్చుచు తుదకు 1817-వ సం॥లో 5వ బార్నిగా గావించెందున, డక్కా లో (అదికరకున్న) గౌరవనీయులగు నీస్టిండియా కంపెనీ వారి వర్తకసంబంధమును చెసిడెంటు అను నాధ్యక్షమును తీసి వేసిరి. మఱియు, 1825-వ సం॥లో (యిండియా దేశపు వస్త్ర ములమీద) నూటికి పదివంతున సంపన్నులు (పన్నును) తగ్గించిరి కాని, డక్కా మట్టిలను తిరిగి తయారుచేయుటకు అక కాశమే కలుగలేదు; వీలనన డక్కా మట్టిలలోని సాగవైన రకములను తయారుచేయుటకు పనికివచ్చు అతి మున్నితమగు నూలును పూర్తిగా బహిష్కరించుకొట్టు (లేక, నాశనమొన ర్చుకొట్టు): "ఇంగ్లీషు మ్యాల్ కెన్సి" అనబడు పేనుడుదార మును ఆ మందు ఇండియాలో వస్త్రములను నేయుటకు యెగువతి చె గాగిరి. అక్కడ (అనగా ఇండియాలో) పేను డునూలు 1827-వ సం॥ లో 80,68,556 పానులవియును 1831 సం॥ లో 66,24,528 పానులవియును ఎగువతగా విక్రయము చెడెను. క్రిందటికంటె ముందు ఈ స్టిండియా కంపెనీవారి క్రింద డక్కా (పట్టుము) అనబడినది అభివృద్ధి దశతో నీతత్వార్థరంధ్రమును ఇండియాలోని కంపెనీవారి పరిపాల నమునందు ఇంపీయల్ పార్లమెంటు వారు విశేషముగా జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నపుడు ఆ (డక్కా) పట్టుమునకు వచ్చిన విరుపేదస్థితితో పోల్చుట దుఃఖకమై పడియును, ఇం గ్లండులోని జనులకు చీవాట్లుకలుగ చేయు వట్టిదియునుగ నుండును. ఈ దుఃఖకరమగు యావద్దృష్టాంతము కలకత్తాలో 1840 సం॥ లో "గర్నల్ మెంటువారి యుద్ద్యుల (ప్రకారము ముద్రితమైన) "గర్నల్ జేమ్స్ షేక్ గార్ (Sketch of Topo graphy and statistics of Decca) అనెడు గ్రంథము లో వివరముగ వ్రాయబడినది. అప్పుడొక డక్కామట్టి నాశన ముచేసిన కేసుయే యిందుమించుగ నిండియాలో దిరకాలము నుండి కళలను (అనగా విద్యలను) గతవుచున్న పట్టణముల నన్నిటికూడ చూడుచేసినదనియును, యంత్రసహాయమున వస్తువులను తయారుచేయుటలో వికసినాభివృద్ధి గాంచుచున్న వెట్టింగ్ హామ్, కట్టెలకొక, గూడ్స్ పట్టుములయొక్క అసమాన సంపూర్ణత ఇదివరకే తాళిబాలకున్న వారికి (అనగా యిం డియానులకు) అన్యాయముగను, విద్వేషముగను మనము ఎల్ల యెడల కలుగజేసిన యిబ్బందులవలని ఫలిత మిదియనియును

మనము స్మరణకు చెప్పుకొను నపుడు మఱియొక్కవ విచార కరముగను తలవంతులుగ నుండును. ఏతే, విధిపేరణమున 1857 వ సం॥లో బొంబాయి (పట్టుము) నందొక యావిరియగ్గు పు యంత్రకాల నెలకొల్పబడినది. మఱియు నిపుడనగా 1887 88 వ సం॥లో సంవత్సరమునకు రు 2,79,88,540 ల విలువగల దూదితో తయారైన సరుకులు ఇండియానుండి యెగువతి యగుచున్నవి. ఇట్లు కాలచక్రము కనీసివచ్చుకొనుచున్నది. ఇప్ప టికిని డక్కా (పట్టుము) నుండి పొర శీ క ము, సి రి యా, యాజ్జిపు, తుర్కీదేశములకు చెలిమగ్గుములతో నేయ బడిట్టియు, పూలు వెయ్యబడినట్టియు, మస్లినులు కొద్దికొద్ది గా యెగువతి యగుచున్నవి.

పార్లమెంటువారి జోక్య మేమియు లేక స్వేచ్ఛగా నున్న కాలములో ఈస్టిండియా కంపెనీవారు ఇండియా దేశముయొక్క సహజమైన చేతిపనుల నభివృద్ధిపరచుట మాత్రమే గాక ఆదేశములో ననేక ప్రదేశములందు విశేష జనా దరణ కలుగునట్లుక లాభకరమగు పనికూడ చేసిరి. ఇట్టివల బొంబాయి, నూరతు, పోర్టుసెంటువార్జి (అనగా, చెన్నపురి) కలకత్తా పట్టుములకు ఆపదాధములను ఇంగ్లండునుండి విశేష ముగ నెగువతి చేసికొనవలసినవారైరి; అట్టి పదాధములలో ప్రాచీన గ్రంథములలో పేర్కొనబడిన 'అరోరా'లు 'కాలి స్ఫరీ ఫానలు'లు 'హాపింజేలు' 'మలూను'లు మున్నగువని (అనగా వస్త్రములు) గులాబీ, దంతపు తెలుపు, (ఫ్రెంచివచ్చు) రక్తవస్త్రము, 'బెల్గాంట్లు యెల్లొ' అనబడు పసుపు, 'మెజ రైకానీలి', తుర్కీయొచ్చు గోమేధికపు సెసిమి 'నియాలి ట్' యెల్లొ' అనబడుపసుపు, కలుపు మొదలగు ప్రకాశమా నమైనట్టియును సాగవైనట్టియును రంగులకలవి; అని విశేషజనోపయోగకరమైనందున తుదకు వానిని బోలనట్లు, ఇండియాలో అనేక ప్రదేశములందు తయారు చేయు చున్నారు "

మనదేశముందు తనకుగల దృఢవిశ్వాసమును పూర్ణాభి మానమును బ్రకటించుచు మనదేశముందలి వస్త్రములనేత వృత్తికి వృద్ధిక్షయముతెలుల గలిగినో తెలిపిన సర్వార్థబద్ధ వుడే గారు సదా గంధ్రవనీయులు (1) వీరి యభిప్రాయమువైన వేకు వ్యాఖ్యాన మనసరములేను. ఇండియాలోని నేతపరిశ్రమ షీతించుట కీరమ తాదేశస్థులవైన సేరాగోపణ చేయుటకు దగు కారణములను జర్పించినాడు.

'కోలా' గారు వ్రాసినదానిక బట్టియును 'సర్ బార్జి బద్ధవుడే' గారు వ్రాసినదానికబట్టియును స్వదేశాభిమానమన నెట్టిదో మనమింగ్లీషువారికలన గ్రహించవలసియున్నది. 1700 సం॥కుం బూర్వము మనదేశమునుండి వస్త్రములు యింగ్లండున కెగువతి యగుచుండుటచేత వారి ద్రవ్యము మనదేశము నకుం జేరినదేశస్థులు ద్రవ్యవంతులుగ నుండరి. అది తిలకింపు తై, ఇప్పుడు మనదేశమున కింగ్లండునుండి వస్త్రములు వచ్చు చుండుటచేత మనదేశమునుండి ద్రవ్యమింగ్లండునకు జేరుచు న్నది. అందువలన మనదేశము ద్రవ్యహీన మగుచున్నది. ఈ సంగతిని మనదేశములోని జనులు గమనించర జాలకున్నారు.

ఇంగ్లండు మొదలగు ఐరోపా దేశములలోను, అమెరి కా, జపాన్ మొదలగు దేశములలోను ప్రతిమనుజుడును తనదేశముయొక్క అభివృద్ధినిక గోరుచు, అందునిమిత్తము తాను కష్టపట్టుములపాగావలసినయెడల తన తేచులాభము లను సరకుకడయక తనదేశమును, తనద్రవ్యమును తనదేశము నకు ధారణయొను కాని, తన కేమియు సుబంధము లేదని గాని, తానాగకుండేన మఱికరట్టి కష్టపట్టుముల పాలుబడు ననికాని యుపేక్షించడు. ఇట్లు ప్రతిదేశములోని వారందరును దేశోద్ధరణకొరకు ఏకబూని దేశమునిమి త్తము పాటుపడుట ప్రతిమానవునకును విధియని యెంచుచుండుటచేత నాదేశము తిరుడత్యున్నత దశకుండున్నది. ఇట్లుండుచేత నాయాదేశముల

లోనిజనులు సన్యాసాశ్రమముల స్వీకరించినకాని, ద్రవ్యాధ్య నాసక్తులు కారనికాని యెంచరాదు. తాను సన్యాసిగ నుండుట దేశమున కవసరమగునని నిశ్చయముగ సన్యాసిగ నుండును; తనకు ద్రవ్యాధ్య నాసక్తి లేకుండుట శన శశమునకు లాభకర మగునని ద్రవ్యాధ్య నమును మానును. కాని తనదేశము నష్టపడి నను, తనదేశస్థులు నష్టపడినను తా నొక్కడు బాగుండుటయే ప్రధానమని యెంచడు.

దేశాభిమాన మనునది యింగ్లండులోని వారందరికి సామాన్యధర్మ మగుటచే వారిలో నైకమత్య నెక్కువగ నున్నది. ఇందువలన వారిలోవారు తగువులాడుకొన రనుకొన నొల్లరు. మనదేశముందు న్యాయస్థానములు (కోర్టులు) న్నట్లే యింగ్లండునుందును న్యాయస్థానము లున్నవి. అచటివారు కూడ దమలో దాము తగువులాడి న్యాయస్థానములకేగి తీర్పులక బడయుదురు. కాని తనదేశమునకు గాని, సంఘము నకుం గాని వ్యవహ కలుగునని తోచునెడల తనతమ తగు వులను వై మన్యములను మరచిపోదురు. ఇపు డింగ్లండుదేశము నకు నష్టకరమగు యుద్ధము సంభవించినందున నవటి పలు సంఘములవారు, పలుమతముల వారు తమతమ విరోధములను, పట్టుదలలను వెనుద్రొచి అందరూ నేకచిత్తుతో కేత్రుసంహారమునకై పనిచేయుచు తమ యొకమత్యమును బ్రకటించుచున్నారు.

'హోపకారాధ్య మిదంకేరం' అని మనమత మనాదినం డియు బోధించుచున్నది. ఇందు 'వేరోపకారము' అనగా 'దేశోపకారము' లేక 'లోకోపకార'మని యర్థము. నిష్కామ కర్మాచరణమే మానవునకు విధియని భగవద్గీత' యుపదేశించు చున్నది. ఇట్లుగూడ 'నేకాణంబుననో యొకటి, లేక, రెండు వందల సం॥ల నుండి యిట్టి సదుపదేశములను మనదేశస్థులు మరచి స్వప్రకాశజనపరులై దేశాభిమానమును దృఢించి సన్యా ద్యమువలెని దుర్భాగ్యమునలెని ద్రవ్యాధ్యనము చేయుటయు, నధికారమును సంపాదించుటయు నిజవృత్తు ముఖ్యధర్మములుగ నెంచుచు, నందువలనంబగు వై మన్యములచేత నైకమత్యము నాశనమై నానాటికి హీనస్థితి వచ్చుచున్నది. ఇట్లునట చేత, మనలో సత్పురుషులు లేరనిగాడు; కాని అట్టివారి సంఖ్య బహుస్వల్పమనవచ్చును. మఱియు మనదేశస్థులకు ప్రతిమత్య మొనకూర్చు సామాన్య ధర్మమును దేశాభిమా నము లేకుండుటచే మనదేశము పరిశ్రమారులందు హీనదశ యంచు న్నదనుట నిరాశేషణీయును. ఐన నిపుడిప్పుడు మనవారియందు దేశాభిమానము వ్యాపించుచుండు టచేత మన దేశమున కింక మీదట మంచికాలము రానున్న దనుట నిర్వివాదాంశము. ఇంగ్లండు నెడల నాంగ్లేయుల కట్టి గాఢమగు దేశాభిమాన మున్నదో మనదేశము యెడల మనకుం గూడ నట్టి గాఢమగు దేశాభిమానము కలిగినప్పడే మనము కృతార్థుల మగుదుము.

స్వదేశాభిమానము స్వదేశోద్యమమునకు లీజం బగుట చేత నీ విషయమునుగూడ స్వల్పముగ జర్పింపవలసి వచ్చినది.

కొలంబోలో విల్ సన్ మెరెరాఆను బాలుడు తనతండ్రి ఒక చెట్టుకొమ్మలను నరుకుచుండగా నాచెట్టుక్రిందనే ఆచుచుం డెను. తనకుమారుడుచెట్టుక్రింద ఆచుచున్నాడని తెలిసికొనక తండ్రి ఒక చెద్ద కొమ్మను నరికెను. అది ఆపిల్లవానిపై బడెను. బాలుడు అరచిన అరుపులకు చెట్టువైసన్నవాడు దిగువకు చూచునప్పటికి తన కుమారుడే మరణించుటకు సిద్ధముగ నుం డెను. పాద్యువుగునంత త్వరగా చెట్టునుండి క్రిందకు దిగివచ్చి అతడు తన కుమారుని వైద్యశాఖకు దీసికొని వెళ్లెను. బాలుడు జీవించునో మరణించునో చెప్పటకు వీలులేనిస్థితియందు న్నా డని తెలియుచున్నది.

REGISTERED A Magic Cure for Scorpion Sting 279 సర్వవృద్ధిక విష సందేహిని గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇనాం. వెక్కి యెడ్డువారి - పరిమిత గురుదురు, గుణములేకపోకుం - గొనాడ వెలను పిండవలయు మందు-విక్రొక్క-యొంటిను, గుణము మాత్ర దెన్ని-దినములన్న ఎలక పాములు తేళ్లు కుక్కలు - వివేయెనను లీకెక్ గలగం బోకుండు మందుల చెట్టుడు - గాంతు రెంతయు మోదముకే భిలిభీ వన మెప్పుడైనను - బచ్చమైన మహామధం బులను గంటిమె యిట్టి దంచును - బూరి స్తోత్రము నేచులే. ఇది ప్రతికుంబమునం దుండవలసిన మఖ్యోపద్యము, ఆంగ్ల, యూనాన్, దేశీయవైద్యులచే పొగడ్తిగాంచబడి యున్నది. ఎన్నిదిను లుంచినను మందు గుణము మాత్రం. తెలుగు మాత్రమేగాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిల్లి మొదలగు విషజతువుల కాటులకు సుపయోగింపవచ్చును. ఒకసారి పరీక్షించుడు. వెల ప్యాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-కి-0 1 డజన్ ప్యాకెట్లకు 5-కి-0-0 పోస్టేజి వేటు ఒకసారి బిల్వాకెట్లు రెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం. వర్తకులకు 100-కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నిశ్చయము చిరునామ:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 1/6 వేంకటేశమఘ్రి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ఆర్యవేశ్య అన్నదానసమాజం, కాశీక్షేత్రం.

ఆశేష ఆర్యవేశ్యలకు విజ్ఞాపనము

అయ్యా,

వేద, సంస్కృత హూణాభ్యాసకులగు వైశ్య బాలురకును, యాత్రార్థముగ విచ్చేయు వైశ్యులగువారికిని, బీద వైశ్యులకును, భోజనస్థల సౌకర్యములు గావించుటకుగాను, రాక్షస సంవత్సర మాఖ శుంక సౌమ్యవాసరంబున వై పేరుతో సమాజము స్థాపించి, ఇందు లక్షీనారాయణ కన్యకాపరమేశ్వరీ క్రతిష్ఠులు గావించితిమి. తదాది నేటివరకు యవిచ్ఛన్నముగ జరుగుచున్నది. ఆ చంద్రార్క స్థాయిగ నడుచుటకై ద్వియుత్తర శత గోత్రోద్భవులగు ఆశేష ఆర్యవైశ్యులు ద్రవ్య సహాయము జేయ వేడుచున్నారము. విశేషములు తెలియగోరువారు పై సమాజము పేర వ్రాసిన దెలుపబడును.

(869) ఇట్లు విన్నవించు భవద్విధేయులు సమాజ స్థాపకులు } దాచేపల్లి రామబ్రహ్మం, యం. నారాయణ గుప్త.

ఏమియు ఇవ్వ నక్కరలేదు.

ఉచితం; వింతగాలుపు భవిష్యత్తులు. సలహాలు రు. 5-0-0 లు పంపుతూ మూడుప్రశ్నలు మూత్రము అడుగుము. వాటికి సరియగు సమాధానములను పంపుట యే కాక, నీ, రాబోవు జీవితకాలమున జరుగగల మఖ్య విషయములు ఉచితముగ తెలియజేయబడును. దర్శనార్థముతో జనకాలము, సంవత్సరము లేక, వయసు వీటిని యే భాషలోనైనను స్వదస్తూరిని వ్రాయవలయును.

ది అమెరికన్ మిస్టిక్ స్టూడియో, 14 పెరియాన్ నాకరన్ వీధి, సావుకారుపేట, మదరాసు.

American Mystic Studio. 14 Periana Naickaran St. SOWCARPET MADRAS.

The Madras Astrological Bureau, Madras

జాతకములు

శ్రీమాన్ జ్యోతిర్విద్యాభూషణ శతావధాని కే. శ్రీనివాసాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడును.

సంవత్సర ఫలము రు. 1-0-0 సగము వైకము పూర్తిజాతకము రు. 8-0-0 ముందు పంపుడు. విరళముగ వ్రాయ రు. 15-0-0 పోస్టుఖర్చు వేలు.

సరియగు జన్మకాలము తెలుపుడు. ఇంకను వ్రాయుకొనిది ఖర రు. 100 వాడు నన్నది.

మానేజర్: 241

జ్యోతిష కార్యాలయము

12, గోవిందప్పవాయనవీధి, జి. టి. మదరాసు.

విసెంటు నిధి

ఆచార్యవ్యయములు

ఆర్యులగు డాక్టరు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రిటుల ప్రకటించిరి. ఆగస్టు నెలఖర్చు రు. 49,534-12-4 లు చేరెను. ఆ మొత్తమును 22283-0-11 లు ఈదిగువ వివరింపబడిన రీతిని వ్యయపరచబడెను.

1 స్వదేశీ రు. 14225-0-0 (ఏ) 16-7-17న ప్రారంభించ బడినస్వదేశీపాఠకు బడులియ్యబడిన మొత్తము రు. 7000-0-0.

(బి) రు. 10000 ల వాగ్దానములక్రింద నాపాఠకులకు మరల బదులిచ్చినది రు. 70000 లు. ఈ రెండు మొత్తములకును తగినవారిచే తణఖా వ్రాయించుకొని వడ్డీకి సామ్యు బదులియ్య బడెను. ఈ మొత్తముల వడ్డీ ఏ నెల కా నెల జను యియ్యబడు చున్నది. ఈ వడ్డీ మొత్తము ఈ దిగువ వ్యయములకు వ్యయ పరచబడుచున్నది.

(సి) మిస్క్విటు బిల్లింగుహోలకు ఆగస్టు నెలకు అద్దె రు. 225 మొత్తము రు. 14225-0-0.

2. నిర్బంధితులగు నాయకుల నిమిత్తము రు.6016-15-0

(ఏ) దళాదళాలను మువ్వరికిని పంపబడిన సామ్యు 1000-0-0.

(బి) ఆంగ్లదేశమున చేయబడిన కేసునిమిత్తము వెల్లిన వారికి వ్యయము 8900-0-0 కేసువివరము 30-8-17 వ తేదీని హిందూ న్యాయవిధియొక్క ప్రతికలందు ప్రకటింపబడినది.

(సి) ప్రధానమంత్రి ఇండియామంత్రి పార్లమెంటు సభ్యులు మున్నగువారికి పంపిన తంతివార్తలకు 860-4-0.

(డి) చిల్లరఖర్చులు 156-11-0 మొత్తము రు.6016-15-0 '3. హోమురాలు నిర్బంధితనాయకుల ఆనుమతి ననుసరించి హోమురాలు బాంధులకు వ్యయపరచబడినది 1807-6-0.

4. సాదరు ఇండియన్ బాంక్ కమిషను సిబ్బంది తపాలా ఆద్యులతో సామగ్రులు మున్నగువానికి 183-11-11. ఇంకను వివరములు తెలియగోరువారు విసెంటునిధి కార్యదర్శికి వ్రాసిన తెలుపబడును.

బొంబాయి అహమదాబాదు మిత్రులు చాల ధనసహాయము చేసిరి. ప్రత్యేకముగ బొంబాయివారు రు. 11000 ల నిచ్చిరి. శ్రీమతి హేమాబాయి పెటిటుగారు 5000, బ్లావట్స్కీలాడ్డి 3000, జి. ఆర్. జిల్లరు శాంతారాం నారాయణ దశోల్కారు కృష్ణలాడ్డి వారు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ 1000, అహమదాబాదు 5987-0-0.

హోమురాలు పని ఎక్కువైనకొలదిని ధనవ్యయమాధిక మగునగుని లెక్కినస్థలములలోనివారు గూడ బొంబాయి అహమదాబాదులలో వారలచే ఆధికముగ ధనసహాయము చేయ ప్రార్థితులు అని ఎస్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ప్రకటించిరి.

వర్తమాన స్వంతముగ నిర్మాణం చేశమునకు జనసహార నెగుమతిచేయ గూడదని ఫిబ్రవరిమాసము 26 తేదీని వాణిజ్య పార్శ్వమిక కాఖివారు ప్రకటించి యున్నారు. కాని అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్తకులు స్వంతమున నెలకు 8 వేల టన్నుల నానను పంపవలసియుండవని స్ఫురించుచున్నది. ఓడలులభ్యమైనచో వర్తకు లింతవార నెగుమతిచేయ వచ్చునని వాగ్దానమువారు ప్రకటించిరి.

యూనియన్ ఆఫ్ మిల్లర్స్ ఆఫ్ దుల్ హుస్సేన్ కంపెనీలో ఉత్తరములు వ్రాసి సామ్యు జమచేయు గుమాస్తా సాబారామయ్యపెట్టి అను నతడు కంపెనీవారి కారాదారుల యొద్దనుండి సుమారు రు. 1600 లను జమచేసి అపహరించినందుకు కంపెనీ వారు అతనిపై కేసుచేసిరి. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

సర్వజీవన్.

(358)

ధాతుపుష్టి మందులన్నిటికీ తల్లి

ఈ దివ్యావధము సంతతితో సమానమైనది. దీని సేవించినచో వీర్యవృద్ధి, బలమును, ధాతుపుష్టిని కలిగించును. 2 సమస్త మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, వృద్ధివృద్ధము, స్పృహస్థలము ఇంక మూత్రవ్యారములకు సంభవించెడు అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. (3) రక్తమును శుభ్రపఱచి వృద్ధిబొందించి శేహమునకు కాంతి తెచ్చును. 4. నరములకు సత్తువనిచ్చును గాన సర్వజీవన్ అనెదరు. ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును ఉపయోగించవచ్చును. ఈ ధాతువృద్ధి మార్గము యొక్క మహత్తు సేవించినవారికే తెలియవచ్చును.

వెల టీన్ను 1కి-2.0-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్. జి. యస్. నాయుడు, కలియుగభీమ, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

నంగీత కౌముది.

టి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు

తిరువడిచే రచియింపబడినది.

గానవిద్యనుగూర్చి, ఇంతవరకు దక్షిణ ఇండియానుందు ప్రచురణమున నట్టియు, కానట్టియు అనేక గ్రంథములను పరిశోధించి ఆపురాపనున కాస్త్ర విషయములను అనుభవ విషయములను, ఇందు వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్తగారు తాళజ్ఞానమునందు ప్రసిద్ధులు. కర్ణాటకమునందు గడచిన 50 సంవత్సరములలోనుండి యుండిన గానవిద్యాధికుల లక్షణములు వీరియంద నేకములు కలవు. ఇంతియే కాక వారిలో ననేకులకు వీరు శిష్యులు. 865

రాయల్ 8-నైజ 500-పేజీలు. కిమ్మతు రూ. 5.0-0. పోస్టేజి వేరు.

వలయువారు:— "నెల్లూరి విక్టోరియా ప్రెస్"; ఆర్మియన్ వీధి, మద్రాసు"కు వ్రాసికొనవలయును.

దసరాపండుగకు బహుమతులు

ఒక చీర కొనువారికి ఇనాం రోజు పువ్వు. నాగరీక మైన బొంబాయి బాలామణి చీర వెల రు. 2.8-0 పోస్టేజి 0.8-0 వంచి సాగనైనవి. 16 మూరలు. నాణ్యమైనది.

క్రొత్తకపు చీరలను 1 కండుగ దినములలోను, వివాహములలోను ధరించుటకు సాగుగానుండును. మేలయిన పట్టుతో సాగనైన రంగులో పువ్వులు వేసి చుట్టు అంచుకట్టి వుండును. 8 చీరలు తీయువారికి ఒక 7జు అడ్డగ ఇనాం. గోవాగ్రాన్ చీర రు. 5.0-0 బనారస్ చీర రు. 5.0-0

దసరాడి చీర ... రు. 2.4-0 ఇమిటేషన్ డ్రెసుంగ్ కాట్టడి చీరలు ... రు. 5.8-0 వి. ఏ. ఎస్. పాణి, సాకారుపేట, మద్రాసు.

విశ్వరూప చింతామణి

ప్రతి 1-కి వెల 0-6-0

ఇది, ప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రంథములను శోధించి సంగ్రహముగా, సామాన్యులకు గూడ తెలియునట్లు నులభ్యకైతిని రచింపబడినది. ప్రతి మనుజుని యొద్ద నుండవలసినది. చింతామణికోరిన కోరికలను నెరవేర్చునట్లు ఈగ్రంథము ప్రతిదినము మనుజుడు చేయబోవు సకల కార్యములు నెరవేరనట్లు శుభాశుభ సమయములను దెలిపి విశ్వరూపమున గలుగ జేయును. పార్వతీదేవికి పరమేశ్వరుడు పరమేశ్వరిని పంచపక్షికాస్త్రము, శనిపీడతోలగు రహస్య స్తోత్రములు, స్వప్న ఫలములు, శుభాశుభ కేతునములు, గౌరీపలకుల ఫలములు, జన్మవత్సర, వార ఫలములు, మహాదళ (నక్షత్ర దళ) భుక్తులవివరము, దినఫలము, మాసఫలము, గోచారఫలము, తారాఫలము, చంద్రఫలము, సామద్రీకము, ప్రయాణమునకు తగినదినములు, వివాహగ్రాహి ధానాన్న ప్రాశనాది శుభకార్యములకు శుభ్రసమయములు మొదలైనవి దీనియందు జేర్చబడియున్నవి.

చిరునామా:— ఆర్. నరసింహారావు. ఆనుజడ్డు లాడ్, పీటర్స్ గోడ్డు, రాయపేట— మదరాస్.

యంచినమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరకవు!!! 2 పంచలు కొనువారికి ఆత్మలార్పాటమున కోర్వని కోడండ్రప్రలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన జపాక్ష పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్ను నాగరీకతయన్ను గల మేలైన అసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనందముకొరకు తెప్పించి వికరయించుచున్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, కోజా, మేఘ వర్షం, ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు. 5కి మూరనిదివిన్ని 2కి మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2.0-0 జపాక్ష పట్టుపంచలు చొక్కము 2 మూరలు ... 1-6-0 8 చొక్కములు తెప్పించుకొనిన పోస్ట్ టెక్ పేనా ఇనాము. అన్నిటికి పోస్టేజి ప్రత్యేకము. చిరునామా:— రాజలక్ష్మి కంపెనీ, 8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు. (536)

నేషింటాన్

అనగా ఏమి తెలియునా?

వెండిపూతగల ముత్యములు

మంచి యాగగ్యమువలన,

కోటి మహానరము, తాంబూలములో వాగుటవలన

చాల మంచిదని ఆ నేక ప్రముఖులు చెప్పుదురు.

అర్జునాచీటీ నెట్టి గ్రాసినవో

ఒక సాంపిలు కరపత్రము పంపు

దురు.

80 మాత్రల పాకెట్టు 0.1-0

140 మందర మైన సీసా 0.5-0

280 సాకెట్టు 0.7-0

750 మాత్రల నెట్టి 1.0-0

ఓ. పి. చార్జీలు వేరు.

187

నేషింటాన్ డిపో,

మురార్జి మూర్కెట్, కాల్చిదేవిరోడ్, బొంబాయి.

సరిహద్దు అల్లిస్ లేక, సరిహద్దు సర్ప.

మంచి సమర్థతకలిగిన, రక్షణశక్తిగల, బలవర్ధకా
వధము. సాటిలేని యాయుధమేదీ ఉపయోగము. వైద్యమును
తొలగించును, రక్షణశక్తి చేయును, సహనంబంధపుగాని, రస
సంబంధపుగాని దోషముల బాపును. వాతరోగము, కటి
వాతము, నర బాధలన్నియు మున్నగు వానిని నిర్మూలము చే
యును. జ్వరస్వయములను పునర్నిర్మాణము చేయును. మనస్వస్థత
పీడితులకు మంచి యిలము నిచ్చును. ఆకలియు, జీర్ణశక్తియు
వృద్ధిపడును.

వెల రేఖ 1-కి 8.0-0; 8 బొమ్మల డబ్బీ 0.12-0.

ఆయుర్వేద చికిత్స యన గ్రంథము, క్యాటలాగు

బోలినవారి కుచియు.

చక్కనప్రాళి (అధ్యక్షమామారు బాబుగారి) మకరద్వజ

రేఖ 1-కి రు. 8.

తు 1-కి రు. 4.

శక్తి బోషధాలయము

బెనారస్, డక్కా, కలకత్తా, రంగపూరు.

హెడ్డాఫీసు:— పటాచీరి, డక్కా.

కలకత్తా ప్రాంతీయ:— 52-1 బీడజ్ వీధి, 184 శా

బజారు వీధి, 227 హౌస్ లోడ్ (హుసానా వంటనవద్ద)

7.1.1 రుసాగడ్డు భవనపురు.

851

శ్రీ సుగ్రీవ పట్టాభిషేకము రు. 1-0-0

అత్తకోడండ నెత్తము వెల రు. 0.1-0

1. ఇది : వరసభరితము, అష్టదశవర్ణ నాస్తికము, నైవేదికా

శ్వాసముల పద్ధతి ప్రబంధము, క్షిప్రాధారణ చిత్రము, శైలి

సమర్థము. ఆంధ్రభాషాభిమానులకు హస్తాధరణముగా

నుండదగినది.

2. శ్రీలక్ష్మీనరసమృతల జాదవలహము, సచిత్రము. చదివి

తీరకలయను. పండితాభిప్రాయము.

రత్నావళి. "అబ్బరాజు హనుమంతరావ" నెడు నాట్యవర్ణము

రసించె, నసంకబబ్బ "సుగ్రీవపట్టాభిషేక" మను కృ

త్యత్సమద్రావిడ*నిబ్బరముగ బరికింప "హనుమ" దీని

శేషనని సంకలనమెంత * నబ్బ 'గా. వేంకట

రత్న శర్మ" రత్నావళి దీని కొసంకలదగక.

రాజమహేంద్రవరము } కొక్కొంట్ వేంకటరత్న శర్మ,

8.1-1918 } వ హనుమం పాధ్యాయుడు.

అష్టావధాని అబ్బరాజు హనుమంతరావు,

విలవరము. భట్టిప్రోలు పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

నగమువల విక్రయము. ఒక నెలవరకే.

ఈగడియారము వెద్దమనుష్యులు

ధరించుటకై తగినది. కాలమును బహు

జాగ్రత్తగా చూపును. మూడుసంవత్సరము

లవరకును పూచీయిత్తును.

వెల రూ. 7-8-0. రూ. 9-14-0.

విక్ర షా ము. రూ. 8-12-0. వసు,

రూ. 4-15-0. లకును.

మంచి చేతిగడియారము. రూ. 12.

విక్రయము రు. 6. అడవాండ్రకు సరి

పోవు చేతిగడియారము. వెల రూ. 16. వి. రూ. 8. ఎనిమిది

దినముల కొకమారు కీయిచ్చుగడియారము వెల రూ. 20. వి.

రూ. 10. రూ. 24లు గలది. వి. రూ. 12. నెలవరకు హంటింగ్

కేసు, రూ. 80 వి రూ. 15. ప్రత్యేక బహుమానము.

దివ్యవాచిత్య మిగిలినవాచీలను కొను ప్రతి వానికి

ఒక కొలునును; ఆరింటి కొక్కమారు కొనువారికి ఒక గడి

యారమును ఉచితముగ నియ్యబడును. 805

COMPETITION WATCH Co.,

No. 25, Madanmitran Lane (A) CALCUTTA

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

శ్వాసమహర్షి విరచితములగు పదమనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమట్లు పుట్టినదికీ మలభేదము లేక
కలిగి అచారవ్యవహారము లెట్లుమూలము? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు
న్నవి. గొప్పవా రీ గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చి
యున్నారు. శైలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ
ప్రతిమూత్ర మున్నది వెల 5.0-0 కన్నులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

మలభేదము, మృదువధురము, భావగర్భము. 2000
పద్యములకలపు. మంచికాగిరిములనై అచ్చు, కాలికొత్తెందు
ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

52] జనమంచి శేషాద్రితర్క,

తెలుగు పండితుడు,
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీస్ మదరాస్. ప్రాంతీయ, చుధర, కాకినాడ

చందాబా వేసిక మూలధనము రూ. 20,00,000

రెజిలించిన సొమ్ము 10,00,000

సేవింగ్స్ బ్యాంకి డిపాజిటు రూల్సు.

5 రూపాయలతోను అందుకు పయిగాను ఆకౌంటు ప్రారం

భింపబడును. నూటికి ఏడాదికి 4 1/2 రూపాయలువడ్డీ. ప్రతిదినము

అయిదు రూపాయలకు మించిన నిలువపయిన యివ్వబడును.

వడ్డీ అసలుకు ఆరునెలల కొకసారి కలపబడును. నూరు

రూపాయలకు మించని మొత్తములు ఎప్పు డే వారములో

నయిన తీసికొని వెళ్లవచ్చును. ఇద్దరు కలిసి తమ పేరిటను

లేక వారిలో యెవరూ మిగులుదురో వారి పేరను భారాను

వెట్టుకొనవచ్చును. ఎప్పుడు ఇష్టమగునో అప్పుడు వీరిద్దరు

విభజనము చేసవచ్చును. మైనరుల భారాలు గార్డీయనులు

గాని వారు సంతముగా గాని వెట్టుకొనవచ్చును. ఇంక

విశేషముగా సంగతులను తెలిసిగన గోరువారు హెడ్డు ఆఫీ

సుకుగాని ప్రాంచి ఆఫీసులకుగాని వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర పాండ్య, సెక్రెటరీ.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, మదరాసు.

27

309 మిడిగారి

అతిమూత్రసంహారిణి మాత్రలు

ఒక్కవారములో అతిమూత్రమును

రూపు మాపు చేయగలదు.

అందరికి తెలిసినదియు పెద్దపెద్దవైద లు కూడ

మధుమేహమున కిచ్చునట్టి యావధము. నెత్తురునందు

విస్తారముధువును లేకుండచేసి మూత్రకోశములను సరి

యైన దారిలో నుంచును. జీవ్యము ఎండనియక దాహ

మును ఆణమును. అతిమూత్రమును తగ్గించును.

వ్యవహారములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలయును.

Made By:— Midy, Phienne 1 re Classe,

113, Faubourg Saint-Honore, PARIS.

Sole Agent for India, Burmah & Ceylon.

N. H. PATUEK,

Grant Road Eridge, BOMBAY

75] మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్షనవ్వులు, అతిమూత్ర

మును, మారించి మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, యాహ

నుభిమును, సంతానప్రాప్తిని కలిగించు వరప్రసాదము.

2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0

పాలను గంధి లేఖ్యము.

యిది రక్షకుడికి శ్రేష్ఠమైనది. సహమేహము, మేహ

పాడలు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మలబద్ధము.

మొలగు వాటికి బ్రహ్మాస్త్రము.

2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0

ఘన సార చంద్రిని.

ఇది ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (పెక్)

రోగములను, మూత్రపుండును, శ్రీల కుకుమవ్యాధులను,

తక్షణమే మాన్పును. 2 సీసాలు చాలును. సీ సా రు. 1-4-0

మహా భండా రక్ష లేఖ్యము.

ఇది సమస్తవైద్యములు, పులిశేపులు, అజీర్ణము, మలబద్ధ

కము మొదలగువాటికి రామభాణము. 20 తు|| డబ్బీ 1-0-0

వి. పి. భర్తలు వేరు. క్యాటలాగు ఉచితము.

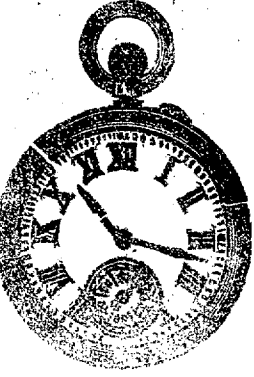
ఆయుర్వేద సమాజం, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

"దిన హా" (270)

తాళము లేని 16" వాచి

మంచికాల నిర్ణీతకాలికి. చాక
ధర రకము వాచీ లన్నిటిలోను
చాల శ్రేష్ఠమైనది. సాధారణపు
వాడుకయందు 5 సం॥ ముల బాగు
నిలుచును.

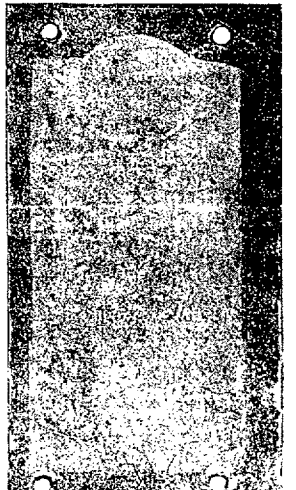
విశేషము:— చక్కగా నిర్మిత
చేయబడి ఓ నెక్ ఫేసు గలిగినది
లోపలిభాగమున నిక్కెలు వేసు
గలదు. దీనికి పేటెంటు స్ప్రింగు
గలదు. అందుచే దీనికి ఎక్కువకీ
యిచ్చినను డెగిపోవుటకు వీలులేక గట్టిగానుండును. ఇంకను
ఇశేమిల్ డయాలును, సెకండ్లుముల్లు గలవు. వెల రూ. 6

Khader & Yousuf Bros.
Government & Railway Suppliers, Madras

చొక్కాయలకు తగిన

అనేకవహనాలఅల్పాకా
లు, ట్టిదులు. చెక్కలు,
పట్టుగుడ్డలు మొదలగునవి
యు, భద్రమైన బ్రంకు
వెట్టెలున్న, టోపీలు, కా
లర్లు, నెక్ టైలు మొదలయి
నవియున్న, ఇంగ్లీషు వర్త
లున్న, యింకా అనేక
వివిధములగు గుడ్డలు మా
పద్ద దొరకును. వెలు
మిక్కిలి చాక.

దర్జీపని క్రొత్తపద్ధతుల ప్రకారము చేయబడును.

టి. యస్. టాకర్ అండు కో,

(329) 49-51, ఎన్స్లవేడు వెస్టు, మదరాసు.

T. S. TAWKER & Co, Esplanade, Madras.

(281) పోచీగారి ప్రసిద్ధి చెందిన

చిత్రమైన గ్యాస్ లెట్టు.

వెలపట్టి యుచితము. క్రొత్తమ్యా

టిల్లు ఇవ్వడవచ్చినవి. పోచీగట్టిమ్యా

టి డజ్ 1-కి రూ. 5.2-0. డెల్న

వ్యాచిహిల్ రూ. 4.8-0. ఇతర రక

ములు డజ్ 1-కి రూ. 3.8-0.

పోచీ సోల్ ఏజెంట్లు:

సర్ కం డెని, లంబావూరు.

RAI SAHEB Dr. K. C. DASS'S

Sexual Science

The most up-to-date science of

Health for young and old Distributed

gratis and post free:—

The Swastha Sahaya Pharmacy,

30-2, Harrison Road

Calcutta.

185

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెని,

షరాపు వర్తకులు, మద్రాసు.

25, వై నాబజారు రోడ్,

తంజివిలాసము: "ఉమ్మడియూత్" మద్రాసు.

ఈపటములో కను పరచినట్టి

అనేక విధములైన గాజులు నమ్మక

ముగా సవరణ బంగారుతో తయారు

చేయబడి యున్నవి. వలయువారు

మాకు వ్రాసిన గాజాలరకములున్న

అందుకు మజారిల విషయముల

క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మానవ బంగారు గుల్ల

తోడాలు, గట్టితోడాలు, గట్టికిలు

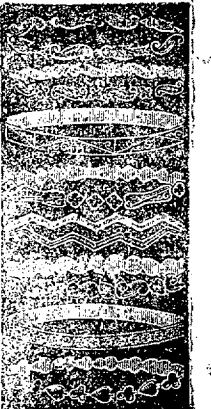
ఇంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు,

దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు,

కాసుల పేర్లు, వెండినగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరు యున్న

నాణ్యమైన నగలు పూచీయివ్వబడును.

రిజిస్టరు చేయబడినది.
పరీక్షా జరుపబడినది.

తామ్ర మైనము

అతిమూలము చేత బాధనొందు
చున్నారా?

తక్షణమే మా మువ్వ తామ్ర
మయినము పుచ్చుకొనుడు.

తామ్రమయినమునగా రాసి

లేటలు కాస్త్రసమముగా శుభ్రులైనప్పి వేరొక ఓషధి
సహాయముచే ముగ్యపుటమునోనే (ఎండలో నుంచబడి)
తయారు కాబడుచున్నది. రక్తము శుభ్రపడుటకు, అతిమూ
లము, మేహరణములు, తిమ్మెరలు, మేహపొడలు మొదలగు
మేహవ్యాధులను, జీర్ణించిన సుఖసంబంధమును అన్ని వ్యాధి
లను పోగొట్టి యోవనశతులుగా జేయుట కిదియన్యుతమే.

1వ రకం సువర్ణ తామ్రమయినం 80 మాత్రలు 10-0-0
2వ రకం సాదాతామ్రమయినం 80 మాత్రలు 4-0-0

ఎస్.వి.యల్. రాజు అందు సన్యు,

(810) 20, కందప్ప మొదలివీధి, సాకారిపేట, మదరాసు.

సంసార సుఖము

దీనిని

సిద్ధించుట ఏలాగు?

వివాహితులయిన దంపతులు సంసార సుఖమునందు

అత్యంత ఆనందమును
పొందవలయునేని
పురాతన ఋషిప్రణిత
ములగు ఆయుర్వాదో
గ్యములకు మార్గదర్శక
మైన ఔషధులు నిండియు
న్న ఈ పుస్తకమును
చదువుట యావశ్యము.

ధర లేదు

తపాలఖర్చు లేదు

రాజవైద్య నారాయణజీ కేవడి,

మదనమంజరి ఫార్మసీ

20 చీనాబజార్, మద్రాస్.

SIGHT RESTORED

An Infallible Remedy of Nature for all sorts
of Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma,
etc., without knife. No failure; absolutely
safe; highest testimony. Apply for particu-
lars to L.H. SELLER, Samta P.O. (Bengal).
Please mention this paper when writing to us.

అనుకొనని లాభము. నిజముగ లిలంచని లాభమే.
ఒకవాచిని కొనినవారికి ఫౌంటెన్ పేనా ఉచితము.

తదరు కలిగిన నికలు సిల్వరువాచి, తెదపుడు మూడిగలది,
కీ, లేనిది. చక్కని ఆకారముగలది. సరియైన
శాలమును తెలుపునది. గొప్పవారు కూడ
వాడతగినది. 3 సంవత్సరములు హామీగలది.
పూర్వము రు. 7-10-0; 8-8-0; 9-12-0
కిమ్మతుగలవి ఇప్పుడు రు. 3-18-0; 4-4-0;
4-14-0 లకు మాత్రమే అమ్మబడుచున్నది.

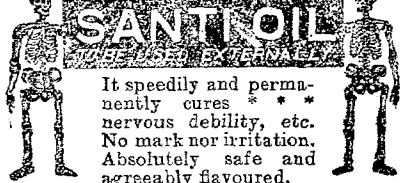
తదరుపట్టెగల స్త్రీల చుట్టిబంధపు వాచీలు:

నికలు సిల్వరువాచి రు. 11-8-0; చక్కని జంగారు గిల్లుగలది
రు. 13-2-0; వెండిది రు. 20-0-0 లు. ఇవి ఇప్పుడు 5-12-0;
6-9-0; 10-0-0 అకే అమ్మబడుచున్నది. 6 వాచీలొనువారి
కొక్కటి ఇనాము. ఈతరుణము పోగొట్టుకొనకుడు. 350

ఎస్. సి. మల్లిక్ & కంపెనీ, 19/2 హారిజన్ రోడ్డు, కలకత్తా.

S.C. Mullick & Co 19/2 Harrison road (c) Calcutt

Hope for the Hopeless!

It speedily and perma-
nently cures * * *
nervous debility, etc.
No mark nor irritation.
Absolutely safe and
agreeably flavoured.
Correspondence strictly confidential.
Particulars Free.

The HEALTH HOME, Samta, Bengal.

Please mention this paper when writing to us.

Calcutta Horn Manufacturing Co.

అన్ని రకములగు దువ్వెగులు. అనేక చిత్రములగు కొమ్ము
సామానులు మనోహరముగను ప్రశస్తముగను చేయుదురు.
ధరలుగోరువారికి పంపబడును. ఉత్తములు ఇంగ్లీషున వ్రా
యవలయును.

మానేజింగు ఏజెంటు:— నేపనల్ యునైటెడ్ కో,
338 121/1, కార్నల్ వాలిస్ వీధి, కలకత్తా.

కార్నికుగారి ఎగ్మిక్చర్

(వరిశీలించండి)

330

జ్వరములకు, విడచి విడచి

చచ్చు అన్ని విధములకు చుర్యజ్వర

ములకు ఇతరములకు రూఢియగు

మందు. ఆ నేకులు పరీక్షించిరి.

వెల సీసా 1-కి రు 0-10-0 లు;

వెల సీసా 1-కి రు 1-0-0

పోస్తేటి ప్రత్యేకము.

ప్రతిపట్టణమునందును ఏజెంటు

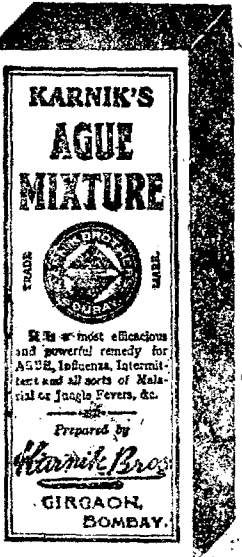
కావలయును.

ధరలు, మగములు కోరుజారు

ఈచిరునామాకు వ్రాసికొనవలెను.

కార్నిక్ బదర్

56. గిర్గాం, బొంబాయి.

గొప్ప వరప్రసాదము

లోకలికి సేవించుటకును వైన పూయుటకును

వాడివ్యాధి, దగ్గు, జలుబు, తలనొప్పి, జ్వరము, చలి

జ్వరము, కలరా, ప్లేగు, వాంటులు, కోరింత దగ్గు, కీళ్లవాత

ము, బాకరోగము, మం

దాన్ని, అట్టిది, దంత

కూడా, గొంతునొప్పి, గ్ర

హాని అతిసారము, నడు

మునొప్పి, ముక్కుట,

విషపడినెము, కాలిన

పుండ్లు, తెగుడు గాయ

ములు, విషపు పుండ్లు వీటి నన్నిటి పోగుటకు ప్రసిద్ధి

కెక్కినది.

వెల సీసా 1-కి రు 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-4-0 లు ప్రత్యేకము.

ప్రత్యేక నిర్మాతలు

EDULJI PESTONJI & SONS,

Sandhurst Road, Bombay No. 4

(864) N. B. ఏజెంటు కావలయును.

స్త్రీలు

వారికి సహజముగ వచ్చేది కొన్ని వ్యాధులచే బాధపడుచుందురు. సాధా
రణముగ నివి సంతానజన కావయములకు సంబంధించినవే. స్త్రీలు ఋతు
సంబంధమున అధిక, అల్ప స్రావములచే బాధపడుచువుడు

De souza's Dah Aletrine Compound

డి సాజా డా అలెట్రైన్ కౌంపౌండు

అను నీ యావధమును తప్పక సేవింపవలెను.

ఈ యావధ మిట్టివ్యాధులకనియే ప్రత్యేకముగ సిద్ధము చేయబడి
నది. సంతానజనకావయముల నిది పుష్టిపరచును. ఇది గర్భాశయమునకు
పుష్టినిచ్చునది కావున గర్భాశయసంబంధ యవయముల నన్నిటివై దీని
గుణము నుచును. ఇది ఋతుకాలమున జేయును. గర్భిణిగ నుండు
కాలములో దీని సేవించినచో గర్భస్రావమును నాపును.

ఎల్లప్పుడును సీసా వై

డా మార్కు

చూడుము.

ఎందుకనగా:

డామార్కు అర్జులగు డాక్టరులచే నిరూపించబడిన యావధములని,
నమ్మకమయిన కెమిక్సులచే కలుపబడినవియని పూచీనిచ్చును. అందలి చేర్చ
బడిన ఔషధములు నిర్మలమయినవనియు, క్రొత్తవనియు గూడ ధ్రువపర
చును. చురుకు మంచి గుణము కనుపడవలెన్న నివి యవసరములు. మద
రాసు రాజధానియందలి వర్తకులందరివద్దనొరకును.

వెల సీసా 1-కి 2-8-0.

OAKLEY BOWDEN & Co., MADRAS.

టక్టే బౌడెన్ అండుకో మదరాస్

ప్రత్యేక నిర్మాతకులు

తేక E. M. deSOUZA & Co., RANGOON.

ఇ. యం. డిసాజా అండుకో రంగోను.

ప్రతియింటనుండదగినది! వెలస్వల్పము!! ఫలమధికము!!!

అనేకులు ప్రతిస్పష్టినిచేయుచున్నారు. పంచభాషచీటినిచూచుకొనిన మోసములేదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 లు మాత్రమే.

ఎమిడికల వెడలగొట్టును.

బెణుకుల భేదించును.

దగ్గును తగ్గించును.

తేలుబాధను తీసివేయును.

కీళ్లపోట్ల పోగొట్టును.

తలనొప్పులు, వాయువు

నొప్పులు, పక్షవాతములు,

వాపులు, గాయములు,

పుండ్లు, వీనికన్నిటికి

అమృతాంజనము అమృతము

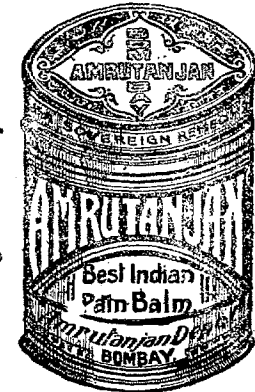
పోట్లు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేకచోట్లలో విక్రయింపబడును.

తామరతైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పొద్దుపొడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

దురదను తొలగించును.

పార్శ్వపునోపులుమాన్యును

పడితమును బారదోలును.

నొప్పులను తీసివేయును.

సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనమును

విదేశములలోకూడ

వాడుకపొందు.

వనమాలికలచే తయారు

చేయబడును.

మోహినీతైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనం డి పో,

109, ప్రేమోద్దు, బొంబాయి.

6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

దొంగేగారి

ఇది
మిక్కిలి రుచి కలిగి
మధురముగా నుండుటచే
బిడ్డలు
చక్క X
త్రాగుదురు.

దీని వెల అ. 0-12-0

బాలామృతము

166

ఇందు
నలన శిశువులకు
ఆరోగ్యము కలిగి
దృఢకాయలు
X ను
సగుదురు.

తపాలఖర్చులు అ. 0-4-0

కె.టి. దొంగరె అందు కంపెని, గిరిగామ్ బొంబాయి.

దండిభట్ట రామ మూర్తి శాస్త్రి Astrologer

మోడే కు ట్టు.

(via) కొత్తపేట. (గోదావరి జిల్లా)

(365)

ఈ క్రింద నుదహరించు వాటిలో పూర్తిజాతకము కోరువారు రూ. 5-0-0 లు
అడ్వాన్సు సంపించవలెను. ఒకభావముగాని, ప్రశ్నగాని కోరువారు పూర్తిజాతకముతో
కూడా పంపవలెను.

తమకు ఉండియున్న జాతకము గాని, పుట్టిన ఘడియ తేది గాని పంపినయెడల
చక్రములు డశాశేషము వగైరాలకు గాను అదనముగా రూ. 2-0-0 లు చార్జీ చేయబడును.

రేట్ల వివరము	{	పూర్తిజాతకము వ్రాయుటకు...	రూ. 15-0-0	సదరు ఆర్డరులు పంపువారు తపాలాఖర్చు అదనముగా చెల్లించ వలసియుండును.
		ఒక భావము వ్రాయుటకు ...	" 2-0-0	
		ఒక ప్రశ్నకు జవాబు ...	" 1-0-0	

అవ్యతార్థ అవలేహ్య.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలము
కలిగించి శాశ్వతసుఖమును పొందించును.
ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని
యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాఖాభివృద్ధి అను
ఉచిత పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాలాఖర్చు
కూడను లేకయే పంపెదము. వెంటనే
వ్రాసి సుఖము పొందుడు.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగహ బొంబాయిము.

(140) 157, 158 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వరమత రాజమగ్గు

(319)

ఆటోదిల్ చ మ

(రిజిస్టర్డ్)

చాలసంతోషము పుట్టించునది.

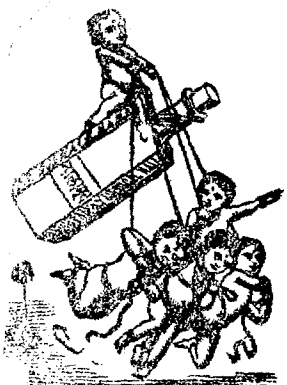
చక్కనినువాసన గలిగినది, వానన పోనిది
యగు దీనిని ఎల్లప్పుడు నాచుము.
ప్రతిచోటను దొరుకును.

హెచ్. ఆర్. మోడి అందుకో.

కెయిస్టు, డ్రగిస్టు, పెర్ఫ్యూమర్సు.
సోపు, సోడాసామానులు మొదలగు
వానిలో హోల్ సేల్ డిలర్సు.

వ్యవహారము ఇంగ్లీషులో జరుపవలయును.

H. R. Mody & Co.,
No. 10 Princess Street, Bombay.

డాక్టరు గోఖలే ఎమ్. ఎ. ఎమ్. డి. గారు.

బాలామృతము

103

స్వదేశీకలకండాలో చేయబడినది.

పిల్లలకు ఆకలిని గలిగించుటకు ప్రసిద్ధికెక్కి నిరుపమాన మహిమగలది. ఈ
అమృతము పుట్టినితేయు స్వదేశీకలకండాలో చేయబడినది. కలకండా
చేతనే, చేయబడి రమ్యముగాను పరిమళముగాను మధురముగా నుండును. 85 సం
త్యరముల నుండి డాక్టర్ గోఖలే బాలామృతము వహించిన ఖ్యాతిచే బూటకపు
వైద్యులు కొందరు ద్రుమించి ధనాశీచే నకల్లేకు కల్పించివారుగాని బాలామృత
మును కొనుగట్టుడు డాక్టరు గోఖలేగారి పేరు చూచికొనిన మోసముపోరు.

సీసా 1-కి రూ. 0-12-0 వి. పి. ఖర్చుతో 1-2-0.

డాక్టరు గోఖలేగారి తేలిక పేరు చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అయ్యు డైజిడు సరన పరిష్క

చర్మరోగములను, రక్తనోషములను బాగుచేసి రక్తమును వృద్ధిచేయటకు అప్రతిమానమైనందు సీసా రూ. 1-0-0
వి. పి. ఖర్చుతో రూ. 1-6-0. మూడు నాలుగుబుడ్లు పుచ్చుకొనినయెడల పూర్ణముగా జీవాస్వస్థత జేందవచ్చును.
(5-5-1914) అడ్రెస్:—అయ్యు డైజిడు, 109 ఫేరీరోడ్డు, బొంబాయి.

అనేక బంగారు పతకములను బహుమానమును బొందిన

వైద్య రత్న

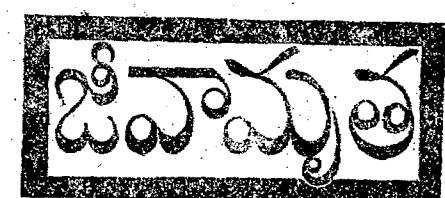
[30

వండితడి. గోపాలా చార్లు.

ఎ. వి. ఎస్., ఎ. ఎమ్. బి. వారి.

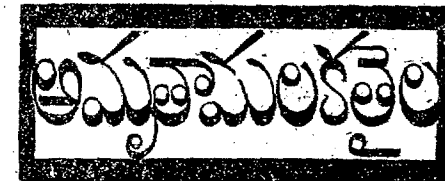
శాస్త్రసమృతముగు

ఆయుర్వేదీ యౌషధములు.

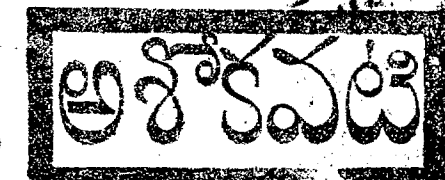

రక్తమును వృద్ధిజేయును, నరములకు మెదడుకు
గుండెకాయకు బలమునిచ్చును. గర్భకారకములకు
మరితనమును పోగొట్టును, ఆరోగ్యమును, ధైర్య
మును, బలమును ఉత్సాహమును వృద్ధిజేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 3-0-0.

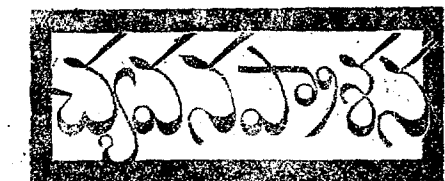

విద్యార్థులకు, యౌచనాపరులకు, వాతము,
శిరోరోగములను, పార్శ్వనొప్పులను, మూర్చ, అజీ
స్మగము, పిచ్చి, మొదలగువానిని పోగొట్టును.
నేత్రములకు మెదడుకు చక్కగ జలువజేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి 0-12-0. డజన్ బుడ్లు 8-0-0.

స్త్రీలకుగలుగు ముట్టుకుట్టు నె వ్వలును, బహి
ష్టుకాకుండుట, రజస్రావము లేకుండుట, మైలయధి
కముపోవుట అనేకవిధములగు కుసుమరోగములను
అరకాళ్లు అరజేతుల మంటలను గర్భాశయ ప్రణ
ములను మాన్పును. గర్భాశయమునకు బలము
నిచ్చును. సత్సంతానము గలిగించును.

వెల బుడ్డి 1-కి 0-12-0. డజన్ బుడ్లు 8-0-0.

ఉబ్బసము, దగ్గు, తుయదగ్గు, సామాన్యపుపొడి
దగ్గు, రొమ్ముపడిశము మొదలగువాని నిర్మూలము
జేయును, గుండెకాయకును, ఊపిరి తిత్తులకును,
బలమునిచ్చుటలో అమోఘమైనది. తుయరోగులకు
నిచ్చు చాపనూనెకన్న అనేక వేల రేట్లు గుణమధి
కము. దానివలె అసహ్యమును వాసనయు లేదు.
మందుసేవించిన నెలరోజులలో కొన్ని పానుల బల
మును హెచ్చించుట దానివిధియైయున్నది.

డబ్బి వెల 2-8-0.

తెలుగు ఆయుర్వేద వైద్యగ్రంథములు.

మాధవనివాసము రూ. 3-0-0	అధ్యక్ష కాళిభావణము అ. 6
హర్మ్యవశాశము " 2-0-0	ఆయుర్వేదాగ్రాంథశాస్త్రము " 4
ఆయుర్వేదపరిభాష " 1-8-0	అగస్త్యవైద్యము " 4
రసప్రదీపిక " 1-8-0	వస్తీకర్మము " 4
పథ్యాపథ్యము " 1-0-0	ఆయుర్వేదము " 4
శేషజకల్పము " 1-0-0	సాన్తేజీ ప్రత్యేకము

మాతృబాలాగు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

కంటివిలాసము: "పండిట్" ఆయుర్వేదాశ్రమం
చదరాన్. 55, ఆచారప్పక ఏధి, మద్రాస్.